

Designing and Validating an Efficient and Consistent Model for Maintaining and Improving the Productivity of Student Teachers at Farhangian University

Mohammad Azimi^{*1}, Seyyedmohammad Seyyedkalan², Ali Baqer Taheriniya³

¹. Department of Educational Sciences, Farhangian University, P.O. BOX 14665-889, Tehran, Iran.

². Department of Educational Sciences, Farhangian University, P.O. BOX 14665-889, Tehran, Iran.

³. Professor, Department of Arabic Language and Literature, University of Tehran, Tehran, Iran.

[10.22080/EPS.2024.25238.2185](https://doi.org/10.22080/EPS.2024.25238.2185)

Received:

April 13, 2023

Accepted:

September 4, 2023

Available online:

March 5, 2024

Keywords: Educational productivity, research productivity, student teachers, Farhangian University, corona situation

Abstract

Aim: The current research was conducted to design and validate an efficient and consistent model for maintaining and improving the productivity of Farhangian University' student teachers in the coronavirus situation.

Methodology: The research method was mixed, consisting of qualitative and quantitative approaches. The qualitative part was phenomenology, and the quantitative part was a description of structural equation analysis. The research population included professors, group managers, and educational, cultural, and research vice-chancellors, as well as talented student teachers of Farhangian University in the academic year 1400-1401. The sample people were selected and interviewed in a targeted manner until the theoretical saturation reached 27 people. Thematic analysis was used in data analysis, and its validity and reliability were confirmed. In the quantitative part of the research, the statistical population of the study was 94,726 student teachers across the country; using multi-stage stratified cluster sampling, 400 student teachers were selected from five regions of the country (two provinces in each region) and answered the questionnaire. SPSS26 and PLS3 software were used for data analysis.

Results: In the qualitative phase of the research, 201 primary codes (basic concepts), 17 organizing themes, and six comprehensive themes were obtained under the philosophical requirements of productivity, integrated education requirements, technology platform requirements, student-teacher productivity, creativity and innovation, and quality culture based on the codes. The findings showed that philosophical requirements, technology platform requirements, creativity and innovation, and quality culture, apart from the requirements of combined education, directly affected the productivity of student teachers. Also, the requirements of maintaining and improving productivity (philosophical-integrated education-technology platform) in the university through creativity and innovation and quality culture indirectly affect the productivity of student teachers (education, training, and research).

Conclusions and suggestions: Educational and research planners of the university can overcome the overall productivity by providing philosophical requirements, integrated education, and a technological platform with a deep understanding of the factors affecting the productivity of student teachers.

Innovation and originality: Designing an efficient model of student teachers productivity in the coronavirus situation is considered an innovation in the university.

* **Corresponding Author:** Mohammad Azimi

Email: mohamadazimi19861986@gmail.com

Address: Tarbiat Moalem Street, Ardabil, I.R.I. Postal

Code: 19989-63341,

Tel: +98 45 33449022

طراحی و اعتبارسنجی الگوی کارآمد و سازگار حفظ و ارتقای بهره‌وری دانشجومعلم‌ان دانشگاه فرهنگیان

محمد عظیمی^{۱*} (id)، سیدمحمد سیدکلان^۲ (id)، علی باقر طاهری‌نیا^۳ (id)

۱. گروه آموزش علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، صندوق پستی ۸۸۹-۱۴۶۶۵ تهران، ایران.

۲. گروه آموزش علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، صندوق پستی ۸۸۹-۱۴۶۶۵ تهران، ایران.

۳. استاد گروه آموزشی زبان و ادبیات عربی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

10.22080/EPS.2024.25238.2185

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با هدف طراحی و اعتبارسنجی الگوی کارآمد و سازگار حفظ و ارتقای بهره‌وری دانشجومعلم‌ان دانشگاه فرهنگیان در وضعیت کرونایی انجام شده است.

روش‌شناسی: روش پژوهش آمیخته (کیفی- کمی) بوده است. بخش کیفی از نوع پدیدارشناسی و بخش کمی آن توصیفی از نوع تحلیل معادلات ساختاری بود. محیط پژوهش، شامل اساتید، مدیران گروه و معاونان آموزشی، فرهنگی و پژوهشی و همچنین دانشجو معلمان مستعد دانشگاه فرهنگیان در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ بوده است. افراد نمونه به صورت هدفمند تا کفایت نمونه نظری به تعداد ۲۷ نفر انتخاب و مورد مصاحبه قرار گرفتند. در تجزیه و تحلیل داده‌ها از تحلیل مضمون استفاده شد که روایی و اطمینان‌پذیری آن مورد تأیید قرار گرفت. در بخش کمی پژوهش نیز جامعه آماری پژوهش، دانشجومعلم‌ان سراسر کشور به تعداد ۹۴۷۲۶ دانشجومعلم بود که با استفاده از نمونه‌گیری خوشه‌ای طبقه‌ای چندمرحله‌ای تعداد ۴۰۰ دانشجومعلم از پنج منطقه تقسیمات کشوری (هر منطقه دو استان) انتخاب و به پرسش‌نامه پاسخ داده‌اند. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز از نرم-افزارهای SPSS²⁶ و PLS³ استفاده شد.

یافته‌ها: در مرحله کیفی پژوهش ۲۰۱ کد اولیه (مفاهیم پایه)، ۱۷ مضمون سازمان‌دهنده و ۶ مضمون فراگیر تحت الزامات فلسفی بهره‌وری، الزامات آموزش تلفیقی، الزامات بستر فناوری، بهره‌وری دانشجومعلم خلاقیت و نوآوری و فرهنگ کیفیت بر اساس کدهای به دست آمد. یافته‌ها نشان داد: الزامات فلسفی، الزامات بستر فناوری، خلاقیت و نوآوری و فرهنگ کیفیت به جز الزامات آموزش ترکیبی، بر بهره‌وری دانشجومعلم اثر مستقیم داشته است. همچنین، الزامات حفظ و ارتقای بهره‌وری (فلسفی- آموزش تلفیقی-بستر فناوری) در دانشگاه از طریق خلاقیت و نوآوری و فرهنگ کیفیت بر بهره‌وری دانشجومعلم‌ان (آموزشی، تربیتی و پژوهشی) اثر غیرمستقیم دارد.

نتیجه‌گیری و پیشنهادات: برنامه‌ریزان آموزشی و پژوهشی دانشگاه با فراهم‌ساختن الزامات فلسفی، آموزش تلفیقی و بستر فناورانه با درک عمیق از عوامل اثرگذار بر بهره‌وری دانشجومعلم می‌توانند به بهره‌وری فراگیر در دانشگاه فائق آیند.

نوآوری و اصالت: طراحی الگوی کارآمد بهره‌وری دانشجومعلم‌ان در وضعیت کرونایی یک نوآوری در دانشگاه محسوب می‌گردد.

تاریخ دریافت:

۲۴ فروردین ۱۴۰۲

تاریخ پذیرش:

۱۳ شهریور ۱۴۰۲

تاریخ انتشار:

۱۵ اسفند ۱۴۰۲

کلیدواژه‌ها:

بهره‌وری تربیتی- آموزشی؛ بهره-وری پژوهشی؛ دانشجومعلم‌ان؛ دانشگاه فرهنگیان؛ وضعیت کرونایی.

نویسنده مسؤول: محمد عظیمی

تلفن: ۰۲۲-۴۵۳۳۴۴۹۰۹۸

آدرس: خیابان تربیت معلم، اردبیل، دانشگاه فرهنگیان، کد پستی: ۱۹۹۸۹-۶۳۳۴۱

ایمیل: mohamadazimi19861986@gmail.com

Extended Abstract

Introduction

For a long time, the term productivity has had different meanings for different people, and the most common definition of productivity is the ratio of output to input. But, in a more complete definition, it can be said that productivity is an intellectual insight that continuously improves what was and what is, and with this insight and mindset, people can do today's work better than yesterday and tomorrow's work better than today. Most researchers believe that maintaining and improving productivity in the university is a multifaceted concept with multiple levels. Despite this, the discussion of the productivity of student teachers in education, training, and research as a challenging issue in the corona and post-corona conditions became doubly important. However, it must be said that very little research has been done in this field to solve this problem. According to the necessity and usefulness of the current research problem at Farhangian University, researchers have been trying to analyze the common experiences of the stakeholders regarding the requirements of maintaining and improving the educational and research productivity of student teachers in the coronavirus situation with a phenomenological approach in order to address the existing research gap in this regard.

Method

The current research aims to analyze the common experiences and requirements for maintaining and improving the education, training, and research productivity of student teachers in the coronavirus situation. The research method was practical in terms of purpose, and it was mixed exploratory (qualitative-quantitative) in terms of nature. In the qualitative part, the phenomenology research method was used to provide a conceptual model based on the understanding of the faculty members, and in the quantitative stage, the structural equation method was used. In order to understand the shared experiences and perceptions of professors, teaching assistants, group managers, and student teachers, a sample of 27 people was selected purposefully until reaching theoretical saturation. The data collection tool was a semi-structured interview. Validity and interpretive reliability of the obtained codes were also valid due to the two selected experts. The agreement coefficient between the coders was 0.63, which is relatively high considering the interpretation of the different levels of the Kappa coefficient. The statistical population of the quantitative part of the research included 94,726 student teachers across the country, and using the Morgan table, 400 student teachers were selected by multi-stage cluster random sampling method (two provinces in each region). The data collection tool in the qualitative study was the semi-structured interview protocol, which was confirmed with reliability and content validity. In the quantitative study, the researcher-made questionnaire from the qualitative approach was confirmed with convergent validity, divergent validity, and appropriate reliability. Data analysis of the qualitative part was done with open, axial, and selective coding techniques, and the quantitative part was done using SPSS 26 and PLS3 software.

Findings

According to the interviewees, the philosophical requirements for the productivity of student teachers (in education, training, and research) in the coronavirus situation are associated with the understanding of uncertainties, specific philosophical orientations, the philosophical foundations of virtual education, and the philosophy of reverse learning, and it can be said that paying attention to uncertainties and complexities in the current world of productivity should be considered a philosophy based on the strategy of continuous improvement in the university. Also, in the conceptualization of the productivity of student teachers in the university, combined education has been the only way to save student teachers from lack of productivity; according to the interviewees, combined teaching and learning with a view to productivity should be with concepts such as planning and improving the combined curriculum, effective electronic teaching, compilation and production of electronic content, monitoring and evaluation, as well

as an effective evaluation system and technology platform. The ratio of knowledge to technology and the ratio of education and professor to technology should be understood so that the education, training, and research productivity of student teachers can be witnessed with a comprehensive view of creativity and innovation and considering the culture of quality in the university. Moreover, in the quantitative section, findings showed that philosophical requirements, technology platform requirements, creativity and innovation, and quality culture, apart from the requirements of combined education, had a direct effect on the productivity of student teachers. Also, the requirements of maintaining and improving productivity (philosophical-integrated education-technology platform) in the university through creativity and innovation and quality culture indirectly affect the productivity of student teachers (education, training, and research).

Results

Considering the importance of productivity in the mentioned fields, it is necessary for managers and planners of the above fields in Farhangian University to use the results of this research in their educational, training, and research plans in post-corona conditions. By applying the requirements of maintaining and improving the productivity of student teachers in the critical conditions of the society, it is possible to see efficient teaching and learning at Farhangian University.

Funding

There is no funding support.

Authors' contribution

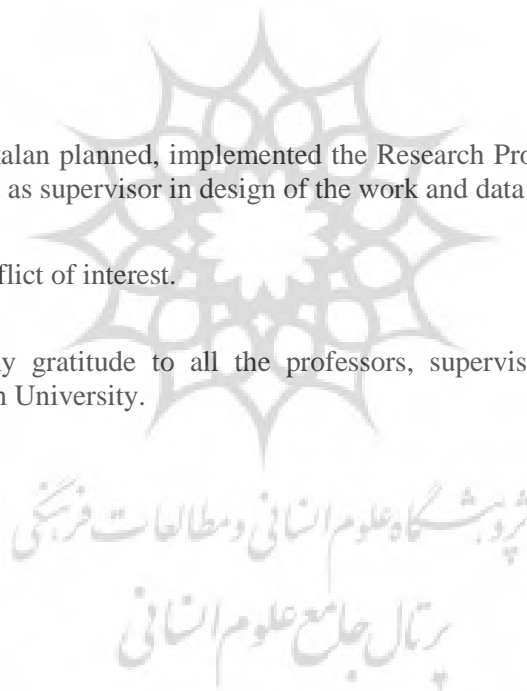
M. Azimi and S.M Seyyedkalan planned, implemented the Research Project and drafting the article; the third author has collaborated as supervisor in design of the work and data collection and analysis.

Conflict of interest

The authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments

I would like to express my gratitude to all the professors, supervisors, educational assistants, and executive staff of Farhangian University.

مقدمه

امروزه هیچ تردیدی وجود ندارد که پژوهش و تولیدات علمی، مالک برتری ملتها و جوامع است. دانشگاه‌ها در توسعه ملی و پیشبرد دانش، علم و فناوری نقش اساسی داشته و بستر اصلی تفکر، اندیشه و تحقیق در هر جامعه‌ای به حساب می‌آیند (Razeghi, Salehi Omran & Kazemi, 2020). با این تفکر، در جهت برنامه‌ریزی راهبردی نظام آموزش عالی کارآمد و اثربخش، بهره‌وری آموزشی و پژوهشی، یکی از نشانگرهای رسیدن به کمال سازمان دانشگاه، در کانون توجه همه دانشگاه‌ها قرار گرفته است (Adibmanesh, Mohhamadi, Noori, 2013). چراکه توسعه کیفیت یا توانایی منابع انسانی برای رسیدن به بهره‌وری، بیشتر از طریق فرآیند برنامه‌ریزی آموزشی، آموزش اثربخش و مدیریت آن به نتیجه مطلوب می‌رسد (Werdhiastutie, 2020). با وجود این، در بین سیستم‌های مختلف آموزشی در جامعه، آموزش و پرورش از جمله سیستم‌هایی است که نیازمند برنامه‌ریزی‌های آموزشی خاص در راستای اهداف و رسالت‌هایش می‌باشد (Salehi emran & Abedini beltork, 2018) که یکی از رسالت‌های آن تربیت معلمان بهره‌ور هست که امروز به-عنوان یک مسأله در آموزش و پرورش دیده می‌شود. باید گفت از دیرباز، اصطلاح بهره‌وری برای افراد معانی متفاوتی داشته است که رایج‌ترین تعریف از بهره‌وری، نسبت برونداد به درونداد بوده است (Abtahi & Kazemi, 2014). اما، در یک تعریف کامل‌تر می‌توان گفت که بهره‌وری یک بینش فکری است که به‌طور پیوسته آن چه را که بوده و آن چه را که هست بهبود می‌بخشد (Abodllahi & Bazargan, 2013). با این دیدگاه، اگرچه مفهوم بهره‌وری ابتدا در صنعت به کار رفته است اما، این مفهوم‌واره در سازمان‌های آموزشی به‌ویژه در حوزه‌های آموزش و پژوهش تسری پیدا کرده است که به نظر می‌رسد حفظ و ارتقای آن لازمه توجه و از اهمیت خاصی برخوردار است. اما، باید گفت سال‌هاست بهره‌وری در نظام‌های آموزشی با کارکردهای سازمان دانشگاه و پژوهش اعضای هیات علمی آن مانوس بوده است؛ درحالی‌که مسأله بهره‌وری دانشجو در تمامی ساحت‌های تربیتی، آموزشی و پژوهشی دانشگاه‌ها مغفول مانده که در این پژوهش به جهت نوآوری آن، ضرورت پیدا کرده است.

در شرایط کنونی، در یک نگاه فلسفی به آموزش عالی در قرن ۲۱ می‌توان به چالش‌ها و چشم‌اندازهای فلسفی آن اعم از؛ ارتقای کیفیت تدریس و یادگیری، بهره‌وری اعضای هیات علمی، تعامل دانشگاه و صنعت، و ... اشاره نمود (Dei, Osei-Bonsu & Amponsah, 2019). همچنین، یکی از الزامات تحول‌آفرین در آموزش عالی با توجه به عدم قطعیت‌ها و پیچیدگی کیفی (ابر پیچیدگی) که هر دستوالعملی را برای رفتار منطقی انسان، ناکافی می‌داند، الزام ویژگی‌های چند-رشته‌ای خاص در فارغ‌التحصیلان آموزش عالی است. مانند؛ تفکر انتقادی مستقل و توانایی ایجاد دانش خودمحور، حتی با هدف رشد همه‌جانبه یک شخصیت انسانی فرهیخته. با این تفکر فلسفی هر دانشجویی با توجه به علایق، توانایی‌ها و برنامه‌های مطالعاتی خود به موضوع کامل فرآیند آموزشی و پژوهشی تبدیل می‌شود. این وظیفه اخیر به‌ویژه با برنامه‌ریزی آموزشی یادگیری از راه دور و آن‌لاین که در طول همه‌گیری کووید-۱۹ رایج شده است، تقویت می‌گردد (Mielkov, Bakhov, Bilyakovska, Kostenko, 2021). با این وصف، در شرایط شیوع ویروس کرونا و پسا کرونا در کشور، لزوم برنامه‌ریزی آموزشی مناسب به‌منظور کارایی و اثربخشی و همچنین افزایش بهره‌وری تربیتی، آموزشی و پژوهشی به‌صورت تلفیقی و استفاده از الزامات حفظ و ارتقای آن در دانشگاه فرهنگیان به جهت تربیت معلمان فرهیخته کشور ضروری به نظر می‌رسد.

در عصر حاضر با وجود فناوری پیشرفته و عدم قطعیت‌ها در خصوص ظهور بیماری‌های نوظهور، دانشگاه‌های بسیاری را برای عبور از این بحران و رفع چالش‌های موجود در جهت حفظ مداوم ارائه دوس،

اطمینان از تعداد جذب دانشجویان قوی و ارائه ارتباط روشن با کارکنان و دانشجویان مجبور کرده است (Analytical report on governance in the post-corona world; Challenges – strategies, 2019) که دانشگاه فرهنگیان نیز از این قاعده مستثنا نبوده است. همچنین با توجه به شواهد و گزارش‌های موجود (Studies of higher education in the corona and post-corona era, 2019)؛ دانشگاه‌ها با چالش‌هایی مانند؛ آموزش مجازی و مشکلات آن، مسائل و مشکلات آموزشی- پژوهشی و تربیتی و ... روبه‌رو بوده‌اند که به نظر می‌رسد نقش برنامه‌ریزان آموزشی دانشگاه‌ها را در حل این چالش‌ها باید تقویت کرد. با اینکه، مراکز آموزش عالی در مواجهه با این چالش‌ها از طیفی از اقدامات برای سازگاری با این شرایط جدید مانند ارائه برخی دروس برنامه‌ریزی شده به شیوه آنلاین، به تعویق انداختن تاریخ آغاز برخی از دوره‌های آموزشی تا ترم بعد، تعویق مهلت درخواست پذیرش برای دوره‌های پذیرش بعدی در دانشگاه، تغییر مهلت قبول درخواست پذیرش برای ترم بعد استفاده کردند که در این خصوص دانشجویان، اساتید و همچنین مدیران و برنامه‌ریزان بالادستی از کارایی و اثربخشی؛ در کل بهره‌وری اقدامات انجام‌یافته گلایه‌مند و تا حدودی بی‌خبر بوده‌اند.

با اطلاع از چالش‌های موجود و راهکارهای هرچند معقول در مواجهه با این مسأله، باید گفت از گذشته محققان بسیاری در تحلیل شاخص‌های بهره‌وری دانشگاه‌ها به متغیرها و عوامل زیادی اشاره داشته‌اند. برای مثال؛ خورشیدی، مهدوی و سلمانی قهپیزی (Khorshidi, Mahdavi & Salmani Ghahiazhi, 2008) در تحلیل عوامل و شاخص‌های مؤثر بر بهره‌وری دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و صدقی بوکانی و همکاران (2014 Sedgy boukany, Seyed Abbas zadeh, Galeye, Mohajeran & Bagere majd, بهره‌وری و ارتقای کیفیت مراکز و واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی منطقه ۲؛ معتقدند که حفظ و ارتقای بهره‌وری در دانشگاه، یک مفهوم چندوجهی و دارای سطوحی چندگانه است. عبداللهی و بازرگان (Abodllahi & Bazargan, 2013) نیز بهره‌وری آموزشی را سازه‌ای اعتباری و پیچیده دانسته است و رضایی و نوروزی چاکلی (Rezaei & Noroozi Chakoli, 2015) در اعتبارسنجی شاخص‌های ارزیابی بهره‌وری پژوهشی اذعان نموده‌اند که از نظر محققان علوم انسانی شاخص‌های بسیاری در ارزیابی بهره‌وری پژوهشی پژوهشگران برخوردار بوده است. هرچند در شاخص‌های ارزیابی آموزش عالی جمهوری اسلامی ایران (مصوب آبان ماه ۱۳۹۳)، بهره‌وری در حالت کلی به معنای مجموع میزان اثربخشی و کارایی در بخش‌های مختلف آموزشی، پژوهشی و اجرایی برای اعضای هیأت علمی تعریف شده است که برای بهره‌وری دانشجو تعریف خاصی ارائه نشده است. بنابراین، تحقیقات پیشین حاکی از آن است که بهره‌وری در حوزه‌های آموزش و پژوهش مربوط به اعضای هیأت علمی در دانشگاه‌ها بوده است تا دانشجو و سایر ذی‌نفعان در آموزش عالی.

با وجود این، در کل، هدف از بهره‌وری در آموزش عالی به حداکثر رساندن استفاده درست و صحیح از منابع، نیروی انسانی، تسهیلات و غیره به طریق علمی و کوشش برای افزایش دستمزدهای واقعی و بهبود معیارهای زندگی بوده است (Abodllahi & Bazargan, 2013). چراکه در این ارتباط دباغ و برادران شرکا (Dabbagh & Baradran Shoraka, 2008) در تبیین شاخص‌های اصلی عملکرد و اندازه‌گیری بهره‌وری دانشگاه‌های بزرگ دولتی ایران اذعان کرده‌اند برای ارتقای بهره‌وری دانشگاه‌ها در سرمایه‌گذاری‌های تجهیزات و امکانات، به عوامل نرم‌افزاری همچون آموزش‌های لازم برای استفاده مؤثر از آن‌ها باید توجه شود و راه‌اندازی چرخه فلسفی مدیریت بهبود بهره‌وری (اندازه‌گیری، ارزیابی و تحلیل، برنامه‌ریزی، اجرا)، در دانشگاه‌ها برای ارتقای بهره‌وری آن‌ها ضرورت زیادی دارد. در همین راستا دباغ و جواهریان (Dabbagh & Javaherian, 2016) نیز روند رشد بهره‌وری در دانشگاه‌ها را در بخش پژوهش مثبت و در بخش آموزش منفی ارزیابی نموده‌اند. بنابراین، برای بهبود بهره‌وری آموزشی- تربیتی و پژوهشی دانشجویان در دانشگاه‌ها، می‌توان شاخص‌ها را در این جامعه آماری

شناسایی و اولویت‌بندی نمود و مسائل و تنگناهای موجود در شرایط کرونا و پسا کرونا را حل نمود. چراکه با حل این مسأله بهره‌وری دانشجومعلم در دانشگاه فرهنگیان به جهت الزامات آن در جهت حفظ و ارتقای بهره‌وری حوزه‌های یاد شده می‌توان از سودمندی بسیار بالایی در بهره‌وری کلی دانشگاه، حتی نظام‌های اقتصادی و صنعتی کشور به جهت آموزش معلمان با کیفیت برخوردار شد.

اکنون، با توجه به شرایط کرونایی در داخل کشور پژوهش‌های مرتبط زیادی در خصوص بهره‌وری حوزه‌های یاد شده انجام نیافته است که می‌توان به پژوهش‌های داستانی (Dastani, 2020) مبنی بر کووید ۱۹: طلوعی جدید در آموزش مجازی؛ سلیمی و فردین (Fardin & Salimi, 2020) و محمدی و همکاران (Mohammadi & et al., 2020) مبنی بر فرصت‌ها و چالش‌های آموزش مجازی در دوران کرونا؛ ترجمان و سیادت (Tarjoman & Siadat, 2019) مبنی بر امکان‌سنجی استقرار آموزش الکترونیکی در مدارس روستایی و عشایری که هرکدام به بررسی ابعادی از آموزش‌های مجازی پرداخته‌اند. علاوه بر تحقیقات بومی، تحقیقاتی دیگری در خارج از کشور توسط محققان (Syauqi, Munadi & Triyono (2020)، Bubb & Jones (2020) و Basilaia & Kvavadze (2020) مبنی بر تأثیر همه‌گیری کووید-۱۹ در آموزش مجازی مؤسسات آموزشی، (Abele & et al. (2020) Garbe, (2020) Ogurlu, Logan & Cook (2020) و Khan, Gul & Zeb (2023) مبنی بر تناسب آموزش، پژوهش و تربیت در جهت نقش تربیتی؛ (Ferreira (2022) مبنی بر پارادوکس بهره‌وری دانشگاه معاصر ناشی از خستگی اساتید؛ (Hamdallat, Abdulraheem & Amosa (2015) مبنی بر ارتقای شایستگی‌های عاطفی دانشجو معلمان انجام شده است که هرکدام گواه بر این مدعا هستند که فعالیت‌ها و کارکردهای اصلی در دانشگاه‌ها علاوه بر حوزه آموزش و پژوهش، مسائل تربیتی- فرهنگی را نیز دچار چالش کرده است که در این ارتباط، فلسفه آموزش مجازی بدون نقش تربیتی باید مورد واریسی و در جهت ارتقای بهره‌وری آن مورد نقد قرار گیرد.

کارکرد پژوهش نیز یکی دیگر از فعالیت آموزش عالی که امروزه با آسیب‌هایی آشکار و جدی مواجه شده است. از جمله رکود و تعلل در پژوهش‌ها و پروژه‌های میدانی و آزمایشگاهی، کنگره‌ها و اجلاس‌های دانشگاهی، ملی و بین‌المللی، تولیدات علمی و نشریات دانشگاهی و غیردانشگاهی، پژوهانه‌های پژوهشی اساتید و پژوهشگران، عرضه و فروش محصولات علمی و پژوهشی دانشگاهی (Analytical report on governance in the post-corona world; Challenges – strategies, 2019: 40). در این بین، آن چه بیشتر مورد توجه قرار می‌گیرد، کارکرد تربیتی - فرهنگی دانشگاه‌هاست که با عدم حضور اساتید و دانشجویان بیشترین لطمه را دیده است. بر همین مبنا، باید گفت که آسیب‌شناسی تربیتی- فرهنگی در دوران کرونا و ویروس نیز باید مورد کاوش قرار گیرد. اگر آسیب‌ها، تهدیدها، چالش‌ها به‌طور کامل شناسایی نگردند، چالش‌ها به تهدید و تهدیدها به آسیب تبدیل خواهد شد (Farmahini Farahani, 2008:33). بنابراین، ضرورت پژوهش در این شرایط بحرانی به جهت کارکردهای اصلی دانشگاه فرهنگیان نیازمند توجه است. چراکه در این شرایط بحرانی و شرایط مشابه در آینده دانشگاه فرهنگیان را ملزوم می‌سازد تا دانشجو معلمانی را تربیت کند که برای ورود بر عرصه معلمی نقش مهمی را در مدارس ایفا خواهند نمود.

بنا بر مباحث نظری و پیشینه عملی، می‌توان اذعان نمود که دانشگاه فرهنگیان به لحاظ اینکه در جایگاه مهم در بین دانشگاه‌ها قرار دارد، قادر است با کیفیت‌بخشی و تربیت منابع انسانی آموزش‌وپرورش، زیربنای تحولات نظام تربیتی کشور را فراهم کند (Zojaji & Dorani, 2015:179). چراکه آماده کردن معلمان برای دست-یابی به شایستگی‌های حرفه‌ای با درکی از آن چه می‌گذرد و داشتن چشم‌اندازی از آینده و در نظر گرفتن تغییرات مداوم در سطح ملی و جهانی، نیاز به تدابیری جدی در تمامی زمینه‌ها دارد و در چنین شرایطی نیازهای معلمان و جامعه باید بیشتر شناخته شود (Mahdavi hezaveh, 2017: 48) که مسأله بهره‌وری دانشجومعلمان در عرصه‌های تربیتی، آموزشی و پژوهشی به‌عنوان یک مسأله چالش‌برانگیز در شرایط کرونایی

و پسا کرونا اهمیتی دوچندان پیدا می‌کند. باین‌همه باید گفت پژوهش‌های بسیار کمی در این عرصه شکل‌گرفته است تا در جهت حل این مشکل برآید. بنا بر ضرورت و سودمندی مسأله پژوهشی حاضر در دانشگاه فرهنگیان، محققان درصدد بوده‌اند تا در جهت خلأ موجود پژوهشی در این ارتباط، به روش آمیخته، ابتدا به تحلیل تجارب مشترک ذی‌نفعان از الزامات حفظ و ارتقای بهره‌وری دانشجو معلمان در وضعیت کرونایی کشور با رویکرد پدیدارشناسی جهت ارائه الگوی کارآمد و مناسب در راستای فهم برنامه‌ریزان آموزشی دانشگاه فرهنگیان؛ سپس به اعتبارسنجی آن با استفاده از داده‌های تجربی بپردازند که سؤالات اصلی پژوهش به شرح ذیل مفروض است:

- پدیده بهره‌وری دانشجو معلمان در دانشگاه فرهنگیان با چه الزاماتی و با چه عواملی قابل فهم است؟
- آیا الگوی نظری برخاسته از پژوهش بر اساس داده‌های تجربی از اعتبار لازم برخوردار است یا خیر؟

روش تحقیق

روش پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر شکل اجرا آمیخته (کیفی - کمی) هست. بخش کیفی آن از نوع پدیدارشناسی و بخش کمی آن تحلیل معادلات ساختاری بوده است. پدیدارشناسی مطالعه فلسفی ساختارهای تجربه و آگاهی پیرامون پدیده مورد مطالعه از دیدگاه افراد دست‌اول است. با استفاده از این روش، محقق پدیده مورد بررسی را در بافت، بستر و وضعیت جاری‌اش تحلیل می‌کند و امکان درک و فهم فرآیندهای اجتماعی و ماهیت ذهنی افراد از پدیده مورد بررسی برایش میسر می‌شود (Niazi, Noruzi, Sharifi & Khoramian, 2018). هدف پژوهش حاضر در بخش کیفی، توضیح صریح و شناسایی پدیده بهره‌وری تربیتی، آموزشی و پژوهشی است؛ آن‌گونه که در موقعیتی خاص توسط افراد ادراک می‌شوند. بنا بر اهداف پاسخ‌گویی به سؤالات پژوهش که صرفاً با به‌کارگیری یک تکنیک کمی میسر نیست، با رویکرد تفسیری با نقد اولیه یافته‌ها به جهت نقد درونی و بیرونی با ترکیبی از تحلیل داده‌های حاصل از منابع اطلاعاتی (Creswell & Poth, 2016)، مصاحبه نیمه ساختاریافته با اساتید بدون کار اجرایی و اساتید با کار اجرایی و نیز دانشجو معلمان مستعد پردیس‌های پسرانه و دخترانه در شمال غرب کشور (استان‌های اردبیل، آذربایجان شرقی و زنجان) مطابق با جدول ۱، همچنین با اسناد تجربی موجود در شرایط کرونایی کشور دانشگاه فرهنگیان در سال ۱۴۰۱ انجام شده است. **روش نمونه‌گیری:** پدیدارشناسی به توصیف معانی یک مفهوم یا پدیده از دیدگاه عده‌ای از افراد بر اساس تجارت آنان در مورد آن پدیده می‌پردازد؛ بنابراین در پی فهم تجارب و ادراکات مشترک عده‌ای از اساتید باتجربه و دانشجو معلمان مستعد در پردیس‌های شمال غرب کشور، افراد نمونه به تعداد ۲۷ نفر (۱۵ استاد و ۱۲ دانشجو معلم) به صورت هدفمند تا اشباع نظری انتخاب شدند، به طوری که در ابتدا اساتید باتجربه از هر پردیس با توصیه معاونان آموزشی انتخاب، سپس از هر استاد نام دانشجویان مستعد گرفته شد تا با آن‌ها مصاحبه شود. فرآیند مصاحبه تا حصول نتیجه و بعد تکراری بودن داده‌ها تا رسیدن به حد اشباع ادامه یافت. پس از جمع‌آوری داده‌ها از هر پردیس محققان داده‌ها را کدگذاری نموده‌اند تا حصول اطمینان لازم تا نفر آخر مصاحبه‌شوندگان به محققان معلوم شود. **انتخاب ابزارهای گردآوری داده‌ها:** مصاحبه نیمه‌هوشمند تحت پروتکلی که سؤالات آن بر مبنای مطالعات پیشینه و تجارب محققان در ارتباط با پدیده موجود بوده است. در جلسات مصاحبه که حداقل و حداکثر ۳۰ تا ۵۰ دقیقه صورت پذیرفت، انجام شد که در فضای دانشگاه به صورت حضوری و در برخی موارد به صورت مجازی انجام یافت. **تحلیل داده‌ها و تشخیص مضامین اصلی:** در تحلیل داده‌ها و اطلاعات، از اصحاب دانشگاهی خبره و علاقه‌مند (که در دانشگاه‌ها تجارب برجسته

در اجرای کارکردهای اصلی دانشگاه دارند) و دانشجومعلم‌ان درگیر جهت مصاحبه نیمه ساختاریافته بهره برده شد که پس از اجرای هر مصاحبه‌ای کدگذاری به شیوه تحلیل مضمون از چالش‌های موجود و الزامات حفظ و ارتقای بهره‌وری انجام گرفت. **روایی و اطمینان‌پذیری:** به‌منظور افزایش اطمینان‌پذیری تفسیری در ارتباط با نتایج بررسی میزان توافق روی کدهای باز، مقوله‌ها و مضامین، کدگذاری‌های انجام‌شده برای دو متخصص تعلیم و تربیت در دانشگاه فرهنگیان ارسال شد و ضریب توافق بین کدگذاران برای بررسی میزان توافق کدگذاران از ضریب کاپای کوهن (صفر تا یک) استفاده شد که ۰/۶۳ به دست آمد که با توجه به تفسیر سطوح متفاوت ضریب کاپا، شدت توافق نسبتاً زیاد است (Rau & Shih, 2021). در بخش کمی پژوهش **روش پژوهش:** توصیفی-همبستگی از نوع معادلات ساختاری بود. **جامعه و نمونه آماری پژوهش:** دانشجومعلم‌ان سراسر کشور به تعداد ۹۴۷۲۶ دانشجومعلم بود که با استفاده از نمونه‌گیری خوشه‌ای طبقه‌ای چندمرحله‌ای تعداد ۴۰۰ دانشجومعلم از پنج منطقه تقسیمات کشوری (هر منطقه دو استان) انتخاب و به پرسش‌نامه برخاسته از بخش کیفی که از روایی و پایایی مناسبی برخوردار بود، پاسخ دادند. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز از نرم-افزارهای SPSS²⁶ و PLS³ استفاده شد.

جدول ۱. اطلاعات جمعیت شناختی شرکت‌کنندگان

شرکت‌کنندگان	سابقه (سال)	تعداد	توضیحات
عضو هیأت علمی دانشگاه	۵-۱۵	۸	صاحب‌نظر و پژوهشگر حوزه تعلیم و تربیت
معاون آموزشی و پژوهشی و فرهنگی	۵-۲۵	۴	در دانشگاه فرهنگیان یک معاون برای هر سه حوزه وجود دارد.
مدیر گروه دانشگاه فرهنگیان	۲-۸	۳	گروه علوم تربیتی، گروه دروس معارف اسلامی، گروه زبان و ادبیات
دانشجو معلم	۳	۱۲	گروه آموزش ابتدایی، معارف اسلامی، زبان انگلیسی، زبان و ادبیات فارسی
کل	۲-۲۵	۲۷	-

یافته‌های تحقیق

یافته‌های کیفی

در فرآیند انجام مصاحبه‌ها، در مجموع ۲۰۱ کد اولیه (مفاهیم پایه)، ۱۷ مضمون سازمان‌دهنده و ۶ فرامضمون به دست آمد که می‌توان به الزامات فلسفی بهره‌وری، الزامات آموزش تلفیقی، الزامات بستر فناوری، مفهوم شناسی بهره‌وری در دانشجومعلم و خلاقیت و نوآوری و فرهنگ کیفیت اشاره کرد که به‌واسطه سؤالات اصلی پژوهش پدید آمده است.

جدول ۲. مضامین پایه، سازمان‌دهنده و فراگیر

مضامین فراگیر	مضامین سازمان‌دهنده	فراوانی	مفاهیم پایه (کدهای اولیه)
الزامات فلسفی بهره‌وری (۴ مؤلفه) با ۵۷ کد	درک عدم قطعیت‌ها	۸	باور به پیچیدگی عصر حاضر؛ درک شرایط کرونایی و دیگران بحران‌ها؛ عدم قطعیت و فرایبچدگی در آینده؛ تهدیدهای آینده؛ کرونا و دیگر بحران‌های فرامنطقه‌ای و جهانی
	فلسفه بهره‌وری	۱۲	بهره‌وری یک اصل در فلسفه کیفیت؛ بهره‌وری تولید ارزش؛ جهت‌گیری‌های ارزشی و فلسفی نسبت به بهره‌وری؛ بهره‌وری به‌عنوان یک فلسفه مبتنی بر راهبرد بهبود مستمر؛ بهره‌وری یک باور فلسفی در تضمین کیفیت؛ بهره‌وری یک اصل اخلاقی برای آیندگان
	بنیان‌های فلسفی آموزش مجازی	۲۷	تسهیل تفکر در بین اساتید و دانشجومعلم‌ان نسبت به آموزش مجازی در شرایط موجود؛ آزادی و استقلال در آموزش مجازی به جهت بهره‌وری؛ دیدگاه فلسفی داشتن به آموزش غیرحضوری، فراهم نمودن کلاس معکوس در دوران کرونا و حتی پسا کرونا؛ معنابخشی به یادگیری تلفیقی؛ دید فلسفی داشتن به یادگیری معنادار و مادام‌العمر؛ ارتقای استقلال یادگیری الکترونیکی دانشجو معلم‌ان؛ تشویق به یادگیری و کار پژوهش مشترک؛ تعامل در یادگیری مجازی با مهارت‌های مورد نیاز معلمی
الزامات آموزش تلفیقی (۵ مؤلفه) با ۵۱ کد	برنامه‌ریزی و بهبود برنامه درسی ترکیبی	۵	برنامه‌ریزی درسی نیازمحور در آموزش مجازی؛ شناخت و کشف فناوری‌های بهبود برنامه درسی؛ استفاده از دانشجومعلم‌ان در بررسی برنامه درسی با محوریت ترکیبی
	تدریس الکترونیکی اثربخش	۱۶	بهره‌گیری از راهبردهای یادگیری فعال در فضای مجازی و الکترونیکی؛ دادن بازخوردهای الکترونیکی در تدریس؛ ایجاد فضای گفت‌وگو آن‌لاین در کلاس درس مجازی؛ فراهم نمودن شرایط برخط در ارائه‌ها و برگزاری‌های مفاهیم درسی توسط دانشجومعلم‌ان؛ تجهیز ظرفیت‌ها و امکانات کلاس‌های تعاملی برخط برای دانشجومعلم‌ان
	تدوین و تولید محتوای الکترونیکی	۲۲	تولید محتوای آموزشی خارج از کلاس درس؛ آماده‌سازی محتوای هدفمند توسط اساتید با تعامل با دانشجومعلم‌ان؛ تولید محتوای الکترونیکی با نرم‌افزارهای استاندارد جهانی
الزامات بستر فناوری (۳ مؤلفه) با ۲۰ کد	نظام ارزش‌یابی ترکیبی	۲۰	بازخوردهای آن‌لاین به تکالیف و پژوهش‌های دانشجویی؛ نظارت و ارزیابی بر پژوهش‌های دانشجو معلم‌ان با انتخاب اساتید موفق؛ ارزیابی به‌موقع در آموزش، تربیت و پژوهش‌های دانشجویی؛ ایجاد نظام ارزیابی شناختی- معرفتی مؤثر برای دانشجویان پس از استعدادسنجی؛ توانایی درک نظام ارزش‌یابی مؤثر در فرآیند ارزیابی؛ بهبود بخشی مهارت‌های ارزیابی مؤثر برای اساتید مختلف؛ یاددهی ارزیابی هدفمند مجازی دانشجومعلم‌ان برای اساتید
	نسبت دانش معلمی و فناوری	۶	عمق‌بخشی به نیازهای فناورانه دانش معلمی در دانشجومعلم‌ان؛ بالابردن دانش فناوری دانشجومعلم‌ان با نرم‌افزارهای مجازی؛ بالابردن دانش کامپیوتر در فضاهای مجازی و حضوری
	نسبت آموزش و فناوری	۱۰	تدریس یکپارچه با فناوری؛ فناوری و آموزش لازم و ملزوم؛ مهارت بخشی و بالا بردن نسبت آموزش و فناوری؛ ارتقای آموزش بر مبنای دیدگاه فناورانه
نسبت استاد و فناوری	۴	کم‌بودن سواد فناوری اساتید مسن دانشگاه؛ ناهم‌بندی از اثربخش بودن فناوری توسط برخی از اساتید؛ عدم توجه به مهارت فناورانه توسط اساتید	

طراحی روش‌های مؤثر آموزش مجازی شامل؛ گفت‌وگوها و پرسش‌های مسأله‌محور؛ اجرای فعالیت‌های آموزشی بین‌رشته‌ای (تلفیق محور)؛ طراحی برنامه‌ها و کلاس‌های یادگیری معکوس؛ استفاده از برنامه‌ی درسی تلفیقی در آموزش مهارت‌های معلمی؛ کم-کردن هزینه‌های آموزشی دانشگاه با بهره‌مندی از شیوه‌های جدید آنلاین و دروس پروژه‌محور	۲۰	بهره‌وری آموزشی	مفهوم‌شناسی بهره‌وری در دانشجومعلم (۳ مؤلفه) با ۵۷ کد
توجه به ایده‌های فرهنگی - تربیتی دانشجو معلمان مطابق نیاز تربیتی؛ درک ایده‌های تربیتی بوم‌محور توسط دانشجومعلم در حین آموزش اساتید؛ آموزش و ترویج مسائل تربیتی توسط اساتید و کارکنان دانشگاه مطابق با ظرفیت‌ها؛ طراحی و درک مسائل تربیتی جامعه با ایجاد گفت‌وگوهای تربیتی، بهره‌مندی از کارگاه‌های مجازی تربیتی؛ استفاده از دانشجو معلمان و اساتید به‌عنوان افسران نرم	۲۲	بهره‌وری تربیتی	
تکراری نبودن پژوهش‌های دانشجویی؛ استفاده از اساتید صاحب‌تجربه با دیدگاه یاددهی مربی‌گری؛ دید بهره‌ورانه داشتن نسبت به فعالیت‌های پژوهشی؛ گفت‌وگو-سازی موضوعات پژوهشی نیاز کشور؛ پوشش خلأهای موجود در مدارس و نظام آموزشی کشور	۱۵	بهره‌وری پژوهشی	
بالابردن خلاقیت و نوآوری در دانشجو معلمان برای حل مشکلات حضوری برخی از دروس؛ به‌کارگیری دانش خلاقانه در فضای مجازی با ابزارهای متداول؛ کشف خلاقیت‌های دانشجویان و تبدیل به نوآوری؛ فراهم نمودن زیست خلاقانه دانشجو معلمان به‌واسطه تفکر هوشمند	۹	خلاقیت و نوآوری	عوامل اثرگذار بهره‌وری دانشجومعلم (۲ مؤلفه) با ۱۹ کد
ارتقای آگاهی دانشجو معلمان از فرهنگ کیفیت؛ اطمینان‌بخشی به کیفیت برنامه‌های آموزشی، تربیتی و پژوهشی؛ تعهد به کیفیت و بهبود آن در دانشگاه؛ همکاری و توافق جمعی بر کیفیت؛ مسؤولیت‌پذیری و الزام به بهره‌وری دانشجومعلمان	۱۰	فرهنگ کیفیت	

پدیده بهره‌وری دانشجومعلمان در دانشگاه فرهنگیان با چه الزاماتی قابل فهم است؟

درک فلسفه بهره‌وری در دانشگاه

در واری الزامات فلسفی بهره‌وری دانشجومعلمان (در عرصه‌های تربیتی، آموزشی و پژوهشی) در شرایط کرونایی کشور که فلسفه‌ای از مدیریت فرآیندمدار را می‌توان از آن درک نمود باید گفت که درک عدم قطعیت‌ها، جهت‌گیری‌های فلسفی خاص، بنیان‌های فلسفی آموزش مجازی و فلسفه یادگیری معکوس به‌عنوان الزامات فلسفی قابل بحث هستند. می‌توان اذعان نمود که با الزامات فلسفی ذکرشده بهره‌وری فراگیر دانشجومعلمان در دانشگاه می‌تواند افزایش‌یافته، هزینه کل با بالاترین کیفیت، پایین بیاید. این الزامات فلسفی به ما راه‌ها و چشم‌انداز متفاوتی را از طراحی گرفته تا توسعه فرآیندهای بهره‌وری که به همدیگر متصل باشند، نشان می‌دهد؛ یعنی کلیت عمل و نقشه راه در بهره‌وری دانشگاه را به تصویر می‌کشد.

بر همین مبنا، یکی از صاحب‌نظران عرصه تعلیم و تربیت (مشارکت‌کننده ۳) اذعان نموده است:

«... الزامات فلسفی برای محقق‌نمودن بهره‌وری در فعالیت‌های دانشجو باید به عنوان یک اصل در دانشگاه دیده شود. با وجود عدم قطعیت‌ها در آینده به‌ویژه شرایط بحرانی (کرونا و ...) جهت‌گیری‌های ارزشی و فلسفی نسبت به بهره‌وری به‌عنوان یک باور فلسفی در تضمین کیفیت آموزشی، تربیتی و پژوهشی باید درک شود...» همچنین یکی از دانشجومعلمان در اهمیت یادگیری معکوس در شرایط کرونایی (مشارکت‌کننده ۱۶) بیان داشته است:

علاوه بر این مشارکت‌کنندگان، یکی از معاونین آموزشی در دانشگاه فرهنگیان (مشارکت‌کننده ۱۱) در راستای دید فلسفی داشتن نسبت به بهره‌وری چنین اظهار نموده است:

«... در ابتدایی شروع کرونا با توجه به عدم امکانات و ظرفیت‌های فناوری دانشگاه برنامه‌ریزی آموزشی و در کنار آن پژوهشی و فرهنگی دچار مشکلات اساسی گردید، طوری که اکثر اساتید گله‌مند بودند و آموزش مجازی را به‌کل غیرمؤثر می‌دانستند و فلسفه آن را زیر سؤال می‌برند تا اینکه با گذشت زمان با تعاملات و افزایش زیرساخت‌های فناوری دانشگاه خود دانشجومعلم‌ان نیز از رضایت‌مندی بیشتری در برخی از کلاس‌ها برخوردار بودند...»

در کل، با توجه به عدم قطعیت‌ها و فرایپچدگی‌ها در دنیای کنونی (شرایط کرونای و بحران‌های متشابه) بهره‌وری به‌عنوان یک فلسفه مبتنی بر راهبرد بهبود مستمر در دانشگاه، عاملی که خواهد توانست کارکردهای مختلف یک دانشگاه را در برگیرد و منافع آن‌ها را به یکدیگر پیوند دهد؛ در این بینش انسان به عقیده و باوری دست پیدا خواهد کرد که می‌تواند امروز وظایف خویش را از دیروز بهتر و مطلوب‌تر انجام دهد.

الزامات آموزش تلفیقی

علاوه بر فرامضمون الزامات فلسفی، در مفهوم‌سازی بهره‌وری دانشجو معلم می‌توان در دانشگاه به آموزش ترکیبی که در شرایط کرونایی و شرایط مشابه نقطه مقابل آموزش حضوری هست پناه برد که از نظر مصاحبه‌شوندگان؛ آموزش ترکیبی با نگاه به بهره‌وری دانشجو معلمان بایستی با مفاهیمی همچون؛ برنامه‌ریزی و بهبود برنامه درسی ترکیبی، تدریس الکترونیکی اثربخش، تدوین و تولید محتوای الکترونیکی، نظارت و ارزیابی و همچنین نظام ارزیابی مؤثر تحلیل شوند.

یکی از مدیران گروه در دانشگاه به عنوان (مشارکت‌کننده ۱۴) در راستای بهره‌وری آموزشی و تربیتی در فضای مجازی بیان نموده است:

«... برای ایجاد نظام ارزیابی شناختی- معرفتی مؤثر دانشجویان در فضای مجازی با اینکه زیرساخت‌های ارزش‌یابی مؤثر در سامانه LMS وجود دارد، اما برخی از اساتید توانایی درک نظام ارزش‌یابی مؤثر در فرآیند آموزش مجازی را ندارند ... به‌ویژه، حوزه بهره‌وری فرهنگی- تربیتی دانشجویان در دانشگاه فرهنگیان علی‌رغم تلاش‌های زیاد کارشناسان فرهنگی مغفول مانده است...»

یکی از صاحب‌نظران (مشارکت‌کننده ۵) به نقل از یکی از مدیران دانشگاه از یادگیری و آموزشی ترکیبی در شرایط کرونا و پساکرونا چنین اظهار داشته است:

«... در شیوه آموزش و یادگیری آمیخته کلاس محل یادگیری است نه آموزش، بر این اساس معلم باید از مهارت فناورانه برخوردار باشید و ضمن ارائه بسته آموزشی خود پیش از حضور، در کلاس درس بحث و حل مسأله داشته باشند...»

یکی از اساتید گروه علوم تربیتی (مشارکت‌کننده ۷) در راستای بهره‌وری آموزشی و پژوهشی در شرایط کرونایی اذعان کرده است:

«... برای ایجاد و تولید محتوای الکترونیکی که بتوان هم در تدریس الکترونیکی و هم از ارزش‌یابی مؤثر ترکیبی باید دقت لازم را داشته باشیم نیازمند همراهی دانشگاه در فراهم نمودن فناوری‌های لازم و بسترهای آن برای بالابردن بهره‌وری هستیم. چون بدون امکانات لازم و بستر مناسب استاد درس نخواهد توانست در آموزش مجازی در بالابردن بهره‌وری آموزشی و پژوهشی موفق شود...»

در این راستا یکی از دانشجومعلم‌ان مستعد دانشگاه (مشارکت‌کننده ۲۰) نیز چنین اظهار نظر کرده است:

«... برخی از اساتید در این دوران کرونایی در حوزه آموزش و پژوهش برای ما دانشجومعلمان واقعاً کارایی و اثربخشی بالایی را داشتند؛ به طوری که یکی از اساتید با شیوه‌های نو در تدریس و کمک در کارهای پژوهشی توانست بهره‌وری ما را خیلی بالا ببرد تا اینکه توانستم نمرات بسیار بالا و در پژوهش توانستم در یکسال دو تا مقاله در نشریات علمی- تخصصی به ثبت برسانم البته گاهی با حضور در دانشگاه و دریافت راهنمایی‌های حضوری استاد...»

همچنین یکی از دیگر دانشجومعلمان دانشگاه (مشارکت‌کننده ۱۸) بیان نمود:

«... برخی از دانشجومعلمان به جهت فناوری پایین دانشگاه و روستایی بودنشان نسبت به آموزش مجازی در دانشگاه کاملاً ناراضی هستند، حتی با کمک اساتید نیز نتوانستند همگام با دانشجومعلمان شهری حرکت کنند و این مسئله فناوری به نظر اگر با زیرساخت لازم نباشد بعید است در بهره‌وری دانشجومعلمان در حوزه‌های مختلف مؤثر واقع شود که لازم است آموزش مجازی با آموزش حضوری ترکیب شود...»

الزامات بستر فناوری

همچنین، بستر فناوری در نگاه به بهره‌وری دانشجو معلم در عرصه‌های مختلف در شرایط کرونایی یک اصل مهم تلقی می‌گردد که از نظر مصاحبه‌شوندگان با مفاهیم؛ نسبت دانش با فناوری، نسبت آموزش و استاد با فناوری باید فهم شود تا بتوان شاهد بهره‌وری آموزشی، تربیتی و پژوهشی دانشجو معلم با یک دید و نگاه جامع بر خلاقیت و نوآوری و با در نظر گرفتن کلیت فرهنگ کیفیت در دانشگاه گردید.

یکی از مدیران گروه در دانشگاه به عنوان (مشارکت‌کننده ۱۵) در راستای نقش در بستر فناوری بهره‌وری دانشجومعلمان در فضای مجازی بیان کرده است:

«... دانشجومعلمان و اساتید به‌خوبی نقش فناوری را در آموزش مجازی مهم و اساسی می‌پندارند و اساتیدی که فناوری‌های جدید را در دانشگاه نسبت به درس خود می‌شناسانند باعث تقویت خلاقیت و نوآوری آن می‌شوند...»

یکی از صاحب‌نظران عرصه علوم تربیتی در دانشگاه (مشارکت‌کننده ۱) در راستای بهره‌وری آموزشی، پژوهشی و تربیتی دانشجومعلمان در فضای مجازی در شرایط کرونایی و حتی پسا کرونا بیان کرده است:

«... لازم نیست همه درس دانشجومعلمان بصورت حضوری برگزار شود و دانشگاه باید بستر فناوری تدریس الکترونیکی را برای دانشجومعلمان فراهم سازد تا در کنار آموزش حضوری، آموزش غیرحضوری نیز مدنظر قرار گیرد...»

عوامل اثرگذار بر حفظ و ارتقای بهره‌وری تربیتی، آموزشی و پژوهشی کدام‌اند؟

عوامل زیادی در حفظ و ارتقای بهره‌وری دانشجو در دانشگاه سهیم باشند، اما با توجه به فهم حاصل شده از مصاحبه‌ها، علاوه بر چگونگی ارتقای بهره‌وری تربیتی، آموزشی و پژوهشی در دانشگاه فرهنگیان، اکثر مصاحبه‌شوندگان در هر سه سطح یعنی اساتید و صاحب‌نظر، مدیران گروه و معاونان آموزشی و دانشجومعلم، مضامین خلاقیت، نوآوری و فرهنگ کیفیت را در بستر فناوری را از عوامل اثرگذار بر حفظ و ارتقای بهره‌وری دانشجومعلمان دانسته‌اند.

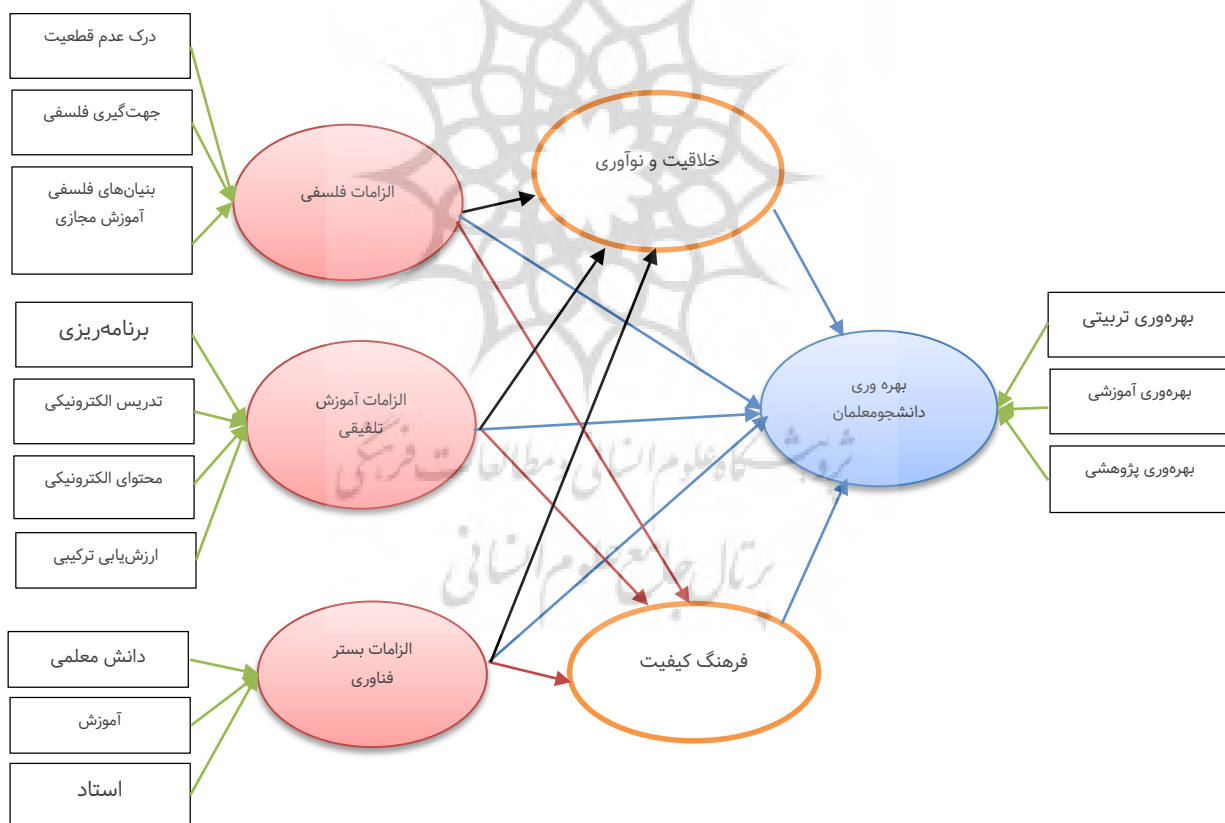
یکی از صاحب‌نظران عرصه علوم تربیتی در دانشگاه (مشارکت‌کننده ۲) در راستای حفظ و ارتقای بهره‌وری تربیتی، آموزشی و پژوهشی عامل خلاقیت و نوآوری دانشگاه را مهم دانسته است:

«... تدریس الکترونیکی شرایط خلاقیت و نوآوری را برای دانشجومعلمان فراهم می‌سازد. آن‌ها با تلفیق و تسهیم دانش و تولید آن در عرصه یادگیری به فرهنگ کیفیت در یادگیری دست پیدا کنند تا یادگیری مادام‌العمر برای آن‌ها اتفاق افتد...»

همچنین صاحب‌نظر دیگری که تجربیات زیادی در مدیریت گروه و معاونت آموزشی و حتی ریاست دانشگاه را داشته است (مشارکت‌کننده ۵) در راستای بهره‌وری تربیتی دانشجومعلمان در شرایط کرونایی و بحرانی بیان کرده است:

«... برای اینکه بتوانیم بهره‌وری را در دانشجومعلمان و دانشگاه ارتقای دهیم، لازم است در جذب اساتید به جهت دارا بودن ویژگی‌های استاد با کیفیت عمل کنیم تا آن‌ها مطابق با نیاز تربیتی با ایجاد گفتمان‌های تربیتی در دانشجومعلمان اثرات پرباری را فراهم نمایند. اگر استاد ما فرهنگ کیفیت نداشته باشد به نظر هیچ اتفاقی در بهره‌وری دانشجومعلم که در آینده معلم خواهد بود، نخواهد افتاد...»

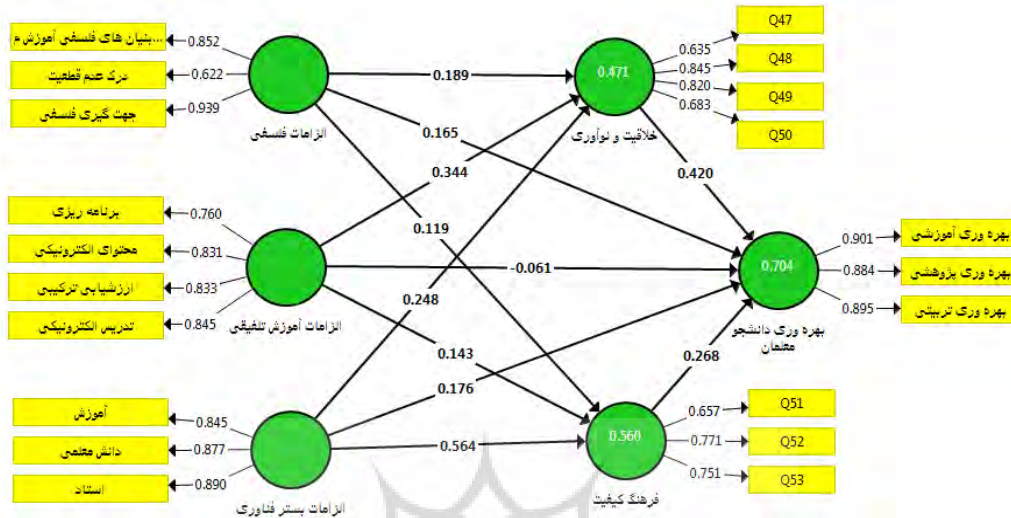
برای ایجاد یک فهم جامع در راستای موضوع، شکل ۱ ترسیم شده است که در مفهوم‌سازی بهره‌وری فراگیر در دانشجو معلمان با عوامل اثرگذار آن در شرایط کرونایی کشور می‌تواند برای محققان حوزه آموزش عالی قابل درک باشد.

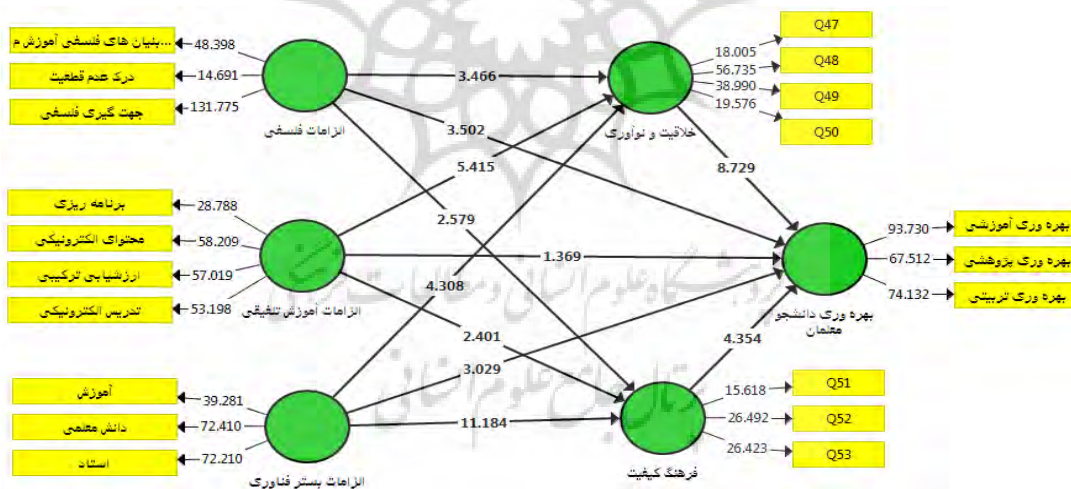
شکل ۱. الگوی کارآمد بهره‌وری دانشجومعلمان سازگار با شرایط کرونایی

یافته‌های کمی

مدل ساختاری، مدلی که در آن روابط بین متغیرهای مکنون مستقل (برون‌زا) و وابسته (درون‌زا) مد نظر است.

شکل ۲. ضرایب تخمین استاندارد مدل ساختاری پژوهش

شکل ۳. ضرایب معناداری t-value مدل ساختاری پژوهش

قبل از اینکه به بحث و نتیجه‌گیری از مدل استخراج شده بپردازیم، نیکوئی برازش مدل را بررسی می‌کنیم.

جدول ۳. شاخص‌های بررسی کفایت مدل تحقیق

متغیر	R^2	Q^2	f^2
الزامات آموزش تلفیقی	--	--	۰/۰۸۲
الزامات بستر فناوری	--	--	۰/۳۴۶
الزامات فلسفی	--	--	۰/۰۵۰
بهره‌وری دانشجو معلمان	۰/۷۰۴	۰/۵۲۴	--
خلاقیت و نوآوری	۰/۴۷۱	۰/۲۴۸	۰/۲۰۸
فرهنگ کیفیت	۰/۵۶۰	۰/۲۸۱	۰/۰۷۰

سه مقدار ۰/۱۹، ۰/۳۳ و ۰/۶۷ برای R^2 به ترتیب به عنوان مقدار ملاک برای مقادیر ضعیف، متوسط و قوی
سه مقدار ۰/۰۲، ۰/۱۵ و ۰/۳۵ برای Q^2 به ترتیب قدرت پیش‌بینی کم، متوسط و قوی
سه مقدار ۰/۰۲، ۰/۱۵ و ۰/۳۵ برای f^2 به ترتیب نشان از اندازه تأثیر کوچک، متوسط و بزرگ

جدول ۴. نتایج حاصل از ارزیابی مدل ساختاری برای بررسی فرضیه‌های تحقیق

ردیف	مسیر	ضریب مسیر (β)	عدد معنی‌داری (t-value)	نتیجه آزمون
۱	الزامات فلسفی ← خلاقیت و نوآوری	۰/۱۸۹	۳/۴۶۶	تأیید
۲	الزامات فلسفی ← بهره‌وری دانشجومعلم	۰/۱۶۵	۳/۵۰۲	تأیید
۳	الزامات فلسفی ← فرهنگ کیفیت	۰/۱۱۹	۲/۵۷۹	تأیید
۴	الزامات آموزش تلفیقی ← خلاقیت و نوآوری	۰/۳۴۴	۵/۴۱۵	تأیید
۵	الزامات آموزش تلفیقی ← بهره‌وری دانشجومعلم	-۰/۰۶۱	۱/۳۶۹	رد
۶	الزامات آموزش تلفیقی ← فرهنگ کیفیت	۰/۱۴۳	۲/۴۰۱	تأیید
۸	الزامات بستر فناوری ← خلاقیت و نوآوری	۰/۲۴۸	۴/۳۰۸	تأیید
۹	الزامات بستر فناوری ← بهره‌وری دانشجومعلم	۰/۱۷۶	۳/۰۲۹	تأیید
۱۰	الزامات بستر فناوری ← فرهنگ کیفیت	۰/۵۶۴	۱۱/۸۴	تأیید
۱۱	خلاقیت و نوآوری ← بهره‌وری دانشجومعلم	۰/۴۲۰	۸/۷۲۹	تأیید
۱۲	فرهنگ کیفیت ← بهره‌وری دانشجومعلم	۰/۲۶۸	۴/۳۵۴	تأیید

فرضیه ۱. الزامات فلسفی بهره‌ورانه بر بهره‌وری دانشجومعلم (آموزشی، تربیتی و پژوهشی) تأثیر مستقیم دارد.

مطابق با جدول ۴؛ آماره معنی‌داری بین متغیر الزامات فلسفی بهره‌ورانه و بهره‌وری دانشجو معلمان برابر (۵/۴۱۵) می‌باشد که بزرگ‌تر از مقدار (۱/۹۶) است و نشان‌دهنده این است که ارتباط میان الزامات فلسفی بهره‌ورانه و بهره‌وری دانشجومعلم در سطح اطمینان (۹۵٪) معنی‌دار است. همچنین ضریب مسیر مابین این دو متغیر برابر (۰/۳۴۴) است و میزان تأثیر مثبت الزامات فلسفی بهره‌ورانه بر بهره‌وری دانشجومعلم را

نشان می‌دهد. به عبارتی دیگر یک واحد تغییر در الزامات فلسفی بهره‌ورانه، موجب افزایش ۰/۳۴۴ واحدی در بهره‌وری دانشجومعلم‌ان خواهد شد. این بدان معناست که الزامات فلسفی بهره‌ورانه بر بهره‌وری دانشجومعلم‌ان تأثیر مثبت و مستقیم دارد. بنابراین فرضیه پژوهش تأیید می‌شود.

فرضیه ۲. الزامات آموزش تلفیقی بر بهره‌وری دانشجومعلم‌ان (آموزشی، تربیتی و پژوهشی) تأثیر مستقیم دارد.

مطابق با جدول ۴؛ آماره معنی‌داری بین متغیر الزامات آموزش تلفیقی و بهره‌وری دانشجومعلم‌ان برابر (۱/۳۶۹) می‌باشد که کوچک‌تر از مقدار (۱/۹۶) است و نشان‌دهنده این است که ارتباط میان الزامات آموزش تلفیقی و بهره‌وری دانشجومعلم‌ان در سطح اطمینان (۹۵٪) معنی‌دار نیست.

فرضیه ۳. الزامات بستر فناوری بر بهره‌وری دانشجومعلم‌ان (آموزشی، تربیتی و پژوهشی) تأثیر مستقیم دارد.

مطابق با جدول ۴؛ آماره معنی‌داری بین متغیر الزامات بستر فناوری و بهره‌وری دانشجومعلم‌ان برابر (۳/۰۲۹) می‌باشد که بزرگ‌تر از مقدار (۱/۹۶) است و نشان‌دهنده این است که ارتباط میان الزامات بستر فناوری و بهره‌وری دانشجومعلم‌ان در سطح اطمینان (۹۵٪) معنی‌دار است. همچنین ضریب مسیر مابین این دو متغیر برابر (۰/۱۷۶) است و میزان تأثیر مثبت الزامات بستر فناوری بر بهره‌وری دانشجومعلم‌ان را نشان می‌دهد. به عبارتی دیگر یک واحد تغییر در الزامات بستر فناوری، موجب افزایش ۰/۱۷۶ واحدی در بهره‌وری دانشجومعلم‌ان خواهد شد. این بدان معناست که الزامات بستر فناوری بر بهره‌وری دانشجومعلم‌ان تأثیر مثبت و مستقیم دارد. بنابراین فرضیه پژوهش تأیید می‌شود.

فرضیه ۴. خلاقیت و نوآوری در دانشجومعلم‌ان بر بهره‌وری آن‌ها (آموزشی، تربیتی و پژوهشی) تأثیر دارد.

مطابق با جدول ۴؛ آماره معنی‌داری بین متغیر خلاقیت و نوآوری و بهره‌وری دانشجو معلم‌ان برابر (۸/۷۲۹) می‌باشد که بزرگ‌تر از مقدار (۱/۹۶) است و نشان‌دهنده این است که ارتباط میان خلاقیت و نوآوری و بهره‌وری دانشجومعلم‌ان در سطح اطمینان (۹۵٪) معنی‌دار است. همچنین ضریب مسیر مابین این دو متغیر برابر (۰/۴۲۰) است و میزان تأثیر مثبت خلاقیت و نوآوری بر بهره‌وری دانشجومعلم‌ان را نشان می‌دهد. به عبارتی دیگر یک واحد تغییر در خلاقیت و نوآوری، موجب افزایش ۰/۴۲ واحدی در بهره‌وری دانشجومعلم‌ان خواهد شد. این بدان معناست که خلاقیت و نوآوری بر بهره‌وری دانشجومعلم‌ان تأثیر مثبت و مستقیم دارد. بنابراین فرضیه پژوهش تأیید می‌شود.

فرضیه ۵. فرهنگ کیفیت در دانشگاه بر بهره‌وری دانشجومعلم‌ان (آموزشی، تربیتی و پژوهشی) تأثیر دارد.

مطابق با جدول ۴؛ آماره معنی‌داری بین متغیر فرهنگ کیفیت و بهره‌وری دانشجو معلم‌ان برابر (۴/۳۵۴) می‌باشد که بزرگ‌تر از مقدار (۱/۹۶) است و نشان‌دهنده این است که ارتباط میان فرهنگ کیفیت و بهره‌وری دانشجو معلم‌ان در سطح اطمینان (۹۵٪) معنی‌دار است. همچنین ضریب مسیر مابین این دو متغیر برابر (۰/۲۶۸) است و میزان تأثیر مثبت فرهنگ کیفیت بر بهره‌وری دانشجومعلم‌ان را نشان می‌دهد. به عبارتی دیگر یک واحد تغییر در فرهنگ کیفیت، موجب افزایش ۰/۲۶۸ واحدی در بهره‌وری دانشجومعلم‌ان خواهد شد. این بدان معناست که فرهنگ کیفیت بر بهره‌وری دانشجومعلم‌ان تأثیر مثبت و مستقیم دارد. بنابراین فرضیه پژوهش تأیید می‌شود.

فرضیه ۶. الزامات حفظ و ارتقای بهره‌وری (فلسفی- آموزش تلفیقی-بستر فناوری) در دانشگاه از طریق خلاقیت و نوآوری بر بهره‌وری دانشجومعلم‌ان (آموزشی، تربیتی و پژوهشی) اثر غیرمستقیم دارد.

برای بررسی این فرضیه از روش بوت استرپ استفاده شده است. در این روش چنانچه مقدار حد پایین و حد بالای بوت استرپ هر دو مثبت و یا هر دو منفی باشند و صفر مابین این دو حد قرار نگیرد، در آن صورت مسیر غیر مستقیم معنادار بوده و فرضیه پذیرفته خواهد شد. همچنین اگر سطح معناداری کوچک‌تر از مقدار ۰/۰۵ باشد، اثر غیرمستقیم پذیرفته می‌شود.

مبتنی بر این شاخص، معنی‌داری یا عدم معنی‌داری مسیر غیرمستقیم در جدول ۵ ارائه شده است:

جدول ۵. نتایج حاصل از روش بوت استرپ برای بررسی معناداری اثر غیرمستقیم

سطح معناداری	خطای برآورد	آماره t	مقدار بوت استرپ		اثر غیر مستقیم	مسیر		
			حد بالا	حد پایین		متغیر وابسته	متغیر میانجی	متغیر مستقل
۰/۰۰۱	۰/۰۲۴	۳/۳۵۵	۰/۰۳۲	۰/۱۲۹	۰/۰۷۹	بهره‌وری دانشجومعلم	خلاقیت و نوآوری	الزامات فلسفی
۰/۰۰۱	۰/۰۳۳	۴/۳۴۶	۰/۰۸۸	۰/۲۲۰	۰/۱۴۴			آموزش تلفیقی
۰/۰۰۱	۰/۰۲۸	۳/۷۳۱	۰/۰۵۲	۰/۱۵۹	۰/۱۰۴			بستر فناوری

با توجه به جدول ۵، سطح معناداری در تمامی موارد کوچک‌تر از ۰/۰۵ و فاصله اطمینان شامل صفر نمی‌باشد. بنابراین فرض پژوهش پذیرفته می‌شود. بدین معنا که الزامات حفظ و ارتقای بهره‌وری (فلسفی- آموزش تلفیقی-بستر فناوری) در دانشگاه از طریق خلاقیت و نوآوری بر بهره‌وری دانشجو معلم (آموزشی، تربیتی و پژوهشی) اثر غیر مستقیم دارد.

فرضیه ۷. الزامات حفظ و ارتقای بهره‌وری (فلسفی- آموزش تلفیقی-بستر فناوری) از طریق فرهنگ کیفیت بر بهره‌وری دانشجومعلم (آموزشی، تربیتی و پژوهشی) اثر غیر مستقیم دارد.

جدول ۶. نتایج حاصل از روش بوت استرپ برای بررسی معناداری اثر غیرمستقیم

سطح معناداری	خطای برآورد	آماره t	مقدار بوت استرپ		اثر غیر مستقیم	مسیر		
			حد بالا	حد پایین		متغیر وابسته	متغیر میانجی	متغیر مستقل
۰/۰۳۰	۰/۰۱۵	۲/۱۷۰	۰/۰۰۵	۰/۰۶۲	۰/۰۳۲	بهره‌وری دانشجومعلم	خلاقیت و نوآوری	الزامات فلسفی
۰/۰۳۹	۰/۰۱۸	۲/۰۶۹	۰/۰۰۸	۰/۰۷۹	۰/۰۳۸			آموزش تلفیقی
۰/۰۰۱	۰/۰۳۹	۳/۹۰	۰/۰۷۵	۰/۲۲۱	۰/۱۵۱			بستر فناوری

با توجه به جدول ۶، سطح معناداری در تمامی موارد کوچک‌تر از ۰/۰۵ و فاصله اطمینان شامل صفر نمی‌باشد. بنابراین فرض پژوهش پذیرفته می‌شود. بدین معنا که الزامات حفظ و ارتقای بهره‌وری (فلسفی- آموزش

تلفیقی-بستر فناوری) از طریق فرهنگ کیفیت بر بهره‌وری دانشجومعلم (آموزشی، تربیتی و پژوهشی) اثر غیر مستقیم دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

مطابق یافته‌ها، پس از تحلیل داده‌های به‌دست‌آمده، ۲۰۱ مفهوم‌واره به عنوان کد اولیه استخراج شد که ۱۷ مضمون فرعی در قالب ۶ مضمون اصلی (الزامات فلسفی، الزامات آموزش تلفیقی، الزامات بستر فناوری، بهره‌وری فراگیر، خلاقیت و نوآوری و فرهنگ کیفیت) طبقه‌بندی و توصیف گردید.

به‌طور خلاصه، با توجه به مقولات موجود، مضامین فرعی و اصلی می‌توان چنین تبیین نمود که در فهم پدیده بهره‌وری دانشجومعلم در ابعاد تربیتی، آموزشی و پژوهشی در جهت حفظ و ارتقای آن به یکسری الزامات نیاز بود که مشارکت‌کنندگان در مصاحبه به آن تحت الزامات فلسفی، یادگیری ترکیبی و بستر فناوری اذعان داشته‌اند. در پاسخ به نتایج پژوهش حاضر در فهم سؤال "پدیده بهره‌وری دانشجو معلم در دانشگاه فرهنگیان با چه الزاماتی قابل فهم است؟" باید گفت که الزامات فلسفی، الزامات آموزشی تلفیقی و الزامات بستر فناوری برای درک این پدیده از نظر مصاحبه‌شوندگان مهم بوده‌اند. این نتیجه با نتایج مطالعات (Zarghami (2010)، Gnutova (2020) و Asakavičiūtė & et al. (2022) که به الزامات فلسفی اثرگذاری آموزش مجازی بر فراگیران اشاره داشته‌اند، همخوانی دارد.

الزامات فلسفی بهره‌ورانه

الزام به فلسفه بهره‌وری دانشجومعلم (در عرصه‌های تربیتی، آموزشی و پژوهشی) در شرایط کرونایی کشور که فلسفه‌ای از مدیریت فرآیندمدار را می‌توان از آن ادراک نمود. بر همین اساس، باید گفت که درک عدم قطعیت‌ها، جهت‌گیری‌های فلسفی خاص، بنیان‌های فلسفی آموزش مجازی و فلسفه یادگیری معکوس به‌عنوان الزامات فلسفی در درک بهره‌وری دانشجومعلم در شرایط کرونایی قابل بحث هستند. چراکه می‌توان اذعان نمود که با الزامات فلسفی نسبت به بهره‌وری فراگیر دانشجومعلم در دانشگاه می‌توان هزینه کل را با بالاترین کیفیت، پایین آورد. این الزامات فلسفی به ما دورنما و چشم‌انداز متفاوتی را از طراحی گرفته تا توسعه فرآیندهای بهره‌وری که به همدیگر متصل باشند، نشان می‌دهد؛ یعنی کلیت عمل و نقشه راه در بهره‌وری دانشجومعلم دانشگاه را به تصویر می‌کشد.

در کل، با توجه به عدم قطعیت‌ها و فرایبچدگی‌ها در دنیای کنونی (شرایط کرونا و بحران‌های مشابه) بهره‌وری به‌عنوان یک فلسفه مبتنی بر راهبرد بهبود مستمر در دانشگاه، عاملی که خواهد توانست کارکردهای مختلف یک دانشگاه را در برگیرد و منافع آن‌ها را به یکدیگر پیوند دهد. با این بینش ذی‌نفعان به عقیده و باوری دست پیدا خواهند کرد تا بتوانند امروز وظایف و کارکردهای دانشگاهی خویش را از دیروز بهتر و مطلوب‌تر انجام دهند.

در حالت کلی، زمانی که از الزامات حفظ و ارتقای بهره‌وری بحث می‌گردد- این سؤال مطرح می‌شود: با اینکه فلسفه تحول آن چه قبلاً بوده است برای رسیدن به یک اصل پایان‌ناپذیر که عدم قطعیت‌ها آن را بغرنج می‌سازد، آیا جهت‌گیری‌های فلسفی بهره‌وری برای عبور از بحران‌ها لازم است؟ باید گفت بهره‌وری یک بینش فکری است که به‌طور پیوسته آن چه را که بوده و آن چه را که هست بهبود می‌بخشد (Abodllahi & Bazargan, 2013). با این تفسیر، یکی از مضامینی که در این پژوهش همه مصاحبه‌گران به آن معتقد بودند الزام فلسفی نسبت به بهره‌وری از طرف دانشجو معلم (در عرصه‌های تربیتی، آموزشی و پژوهشی) در شرایط کرونایی کشور هست. از نظر مصاحبه‌شوندگان با درک عدم قطعیت‌ها، فلسفه بهره‌وری در دانشگاه و درک

بنیان‌های فلسفی آموزش مجازی از طریق مضمون الزام فلسفی نسبت به بهره‌وری قابل‌فهم بوده است و می‌توان گفت با توجه به عدم قطعیت‌ها و فراپیچدگی‌ها در دنیای کنونی بهره‌وری به‌عنوان یک فلسفه مبتنی بر راهبرد بهبود مستمر در دانشگاه تلقی می‌گردد (Mielkov & et al., 2021). با این بینش فکری در ورود به عرصه‌ی آموزش مجازی در شرایط کرونایی (Dastani, 2020) و از همه مهم‌تر تلفیقی از آموزش حضوری و مجازی در شرایط پسا کرونا، دانشجو معلم در راستای حفظ و ارتقای بهره‌وری تربیتی، آموزشی و پژوهشی نیاز به یک گذر تحولی دارد؛ گذر از یادگیری استاد محور به یادگیری دانشجو محور که دارای جهت‌گیری فلسفی خاصی هست. در این ارتباط (Mielkov & et al. (2021) اذعان داشته است که هر فرد دانشجو باید طبق الزامات فلسفی خود به موضوع فرآیند آموزشی تبدیل شود؛ یعنی تربیت، آموزش و پژوهش دانشجو؛ معنای جدیدی پیدا کند که نتیجه‌اش به بهره‌وری فراگیر در او منجر شود.

الزام به یادگیری ترکیبی (تلفیقی)

علاوه بر فرامضمون الزامات فلسفی، در مفهوم‌سازی بهره‌وری دانشجو معلمان می‌توان در دانشگاه به آموزش ترکیبی که در شرایط کرونایی و شرایط مشابه نقطه‌ی مقابل آموزش حضوری هست پناه برد که از نظر مصاحبه‌شوندگان؛ آموزش ترکیبی با نگاه به بهره‌وری دانشجو معلمان بایستی با مفاهیمی همچون؛ برنامه‌ریزی و بهبود برنامه‌ی درسی ترکیبی، تدریس الکترونیکی اثربخش، تدوین و تولید محتوای الکترونیکی، نظارت و ارزیابی و همچنین نظام ارزیابی مؤثر تحلیل شوند. از نظر مصاحبه‌شوندگان، آموزش تلفیقی (حضوری - مجازی) که به اعتقاد آن‌ها راه نجات دانشجو معلمان از عدم بهره‌وری و بی‌انگیزگی از این مفهوم‌واره بوده است که می‌تواند محقق گردد.

الزامات بستر فناوری

همچنین، بستر فناوری در نگاه به بهره‌وری دانشجو معلمان در عرصه‌های مختلف در شرایط کرونایی یک اصل مهم تلقی می‌گردد که از نظر مصاحبه‌شوندگان با مفاهیم؛ نسبت دانش با فناوری، نسبت آموزش و استاد با فناوری باید فهم شود تا بتوان شاهد بهره‌وری آموزشی، تربیتی و پژوهشی دانشجو معلمان با یک دید و نگاه جامع بر کارکردهای مهم دانشگاهی گردید. بستر فناوری به‌عنوان مضمونی که از نظر مشارکت‌کنندگان تحت مقولاتی باید درک شود تا بتوانیم شاهد بهره‌وری فراگیر دانشجو معلمان با دید و نگاه جامع و سیستمی به مسائل دانشگاهی بنگریم.

در پاسخ به سؤال نهایی پژوهش در بخش کیفی اینکه "حفظ و ارتقای بهره‌وری تربیتی، آموزشی و پژوهشی با چه عواملی قوام پیدا می‌کند؟" در تحلیل این یافته پژوهشی که مصاحبه‌شوندگان عوامل اثرگذار بر بهره‌وری را در کنار الزامات حفظ و ارتقای بهره‌وری؛ خلاقیت و نوآوری و با در نظر گرفتن فرهنگ کیفیت در دانشگاه اظهار داشته‌اند. باید گفت خلاقیت، نوآوری و فرهنگ کیفیت اثرگذارترین عواملی بودند که از نظر مصاحبه‌شوندگان در راستای ارتقای بهره‌وری فراگیر دانشجو معلمان قابل درک بوده است. این یافته‌ها با نتایج پژوهش‌های (Gnutova (2020 مبنی بر یادگیری معکوس در شرایط بحرانی؛ (Zarghami و Bubb & Jones (2010 (2020 مبنی بر تسهیل تفکر، نقد و خلاقیت به لحاظ فلسفی؛ (Asakavičiūtė & et al. (2022 مبنی بر مطلق‌سازی فناوری‌ها در شرایط پیچیدگی و عدم اطمینان؛ (Fauzi & et al. (2019 مبنی بر تسهیم دانش و نقش دانشگاهیان در بهره‌وری پژوهشی همخوانی دارد. در نتیجه، می‌توان اذعان نمود که بهره‌وری تربیتی، آموزشی و پژوهشی در شرایط کرونایی و پسا کرونا بنا بر نتایج این پژوهش و نتایج پژوهش‌های هم‌سو با در نظر گرفتن الزامات فلسفی نسبت به بهره‌وری، آموزش تلفیقی و بستر فناوری در دانشگاه قابل تبیین است. این الزامات با راهکارهای حفظ و ارتقای بهره‌وری فراگیر در عرصه‌های یادشده در سایه خلاقیت، نوآوری و

فرهنگ کیفیت قابل تحقق خواهد بود، هر چند برای ارتقای بهره‌وری در دانشگاه موانع زیادی می‌تواند وجود داشته باشد.

در این جا، به تبیین اعتبار الگوی کارآمد و سازگار با شرایط کرونا-ویروس بر خاسته از بخش کیفی پژوهش (با شش سؤال) خواهیم پرداخت.

سؤال ۱. الزامات فلسفی بهره‌ورانه بر بهره‌وری دانشجو معلمان (آموزشی، تربیتی و پژوهشی) تأثیر مستقیم دارد.

مطابق با نتایج، الزامات فلسفی بهره‌ورانه بر بهره‌وری دانشجو معلمان تأثیر مثبت و مستقیم داشته است. این نتیجه با نتایج پژوهش‌های (Mielkov & et al. (2021)، Dastani (2020) و (Asakavičiūtė & et al. (2022) هم‌سو می‌باشد. در این ارتباط، (Mielkov & et al. (2021) اذعان داشته‌اند که هر فرد دانشجو باید طبق الزامات فلسفی خود به موضوع فرآیند آموزشی تبدیل شود؛ یعنی تربیت، آموزش و پژوهش دانشجو؛ معنای جدیدی پیدا کند که نتیجه‌اش به بهره‌وری فراگیر در او منجر شود.

سؤال ۲. الزامات آموزش تلفیقی بر بهره‌وری دانشجو معلمان (آموزشی، تربیتی و پژوهشی) تأثیر مستقیم دارد.

مطابق با نتایج، ارتباط میان الزامات آموزش تلفیقی و بهره‌وری دانشجو معلمان در سطح اطمینان (۹۵٪) معنی‌دار نبوده است. این نتیجه با نتایج پژوهش‌های (Mielkov & et al. (2021)، Khan, Gul & Zeb (2023) و (Chen, Breslow & DeBoer (2018) هم‌سو می‌باشد. در این ارتباط، (Chen (2018) در پژوهشی به تجزیه و تحلیل رفتارهای یادگیری مولد و بهره‌ورانه برای دانشجویان با استفاده از بازخورد اصلاحی فوری در یک محیط یادگیری ترکیبی بیان داشته‌اند که پلتفرم‌هایی در جهت توانایی ارائه بازخورد فوری به دانشجویان در مورد وظایف ارزیابی تکوینی مانند مشکلات تکلیف، سؤالات خواندن یا آزمون‌های هفتگی را باید ایجاد کرد تا بهره‌وری را بالا برد. اگرچه تعدادی از مطالعات در مورد بازخورد مبتنی بر رایانه انجام شده است، اما ما باید در مورد نحوه تعامل دانشجویان با بازخورد فوری و اینکه چگونه این تعاملات بر یادگیری آن‌ها تأثیر می‌گذارد، نیز بیاندیشیم تا یادگیری مولد را به حداکثر برسانیم. در تبیین این یافته، باید گفت که دانشگاه فرهنگیان برای حفظ و ارتقای بهره‌وری دانشجو معلمان علاوه بر دیدگاه فلسفی بر کیفیت و بهره‌وری می‌بایست از طریق آموزش و تدریس ترکیبی در جهت تقویت و قوام بهره‌وری گام بردارد. چراکه به واسطه آموزش مجازی صرف، دانشجو معلمان به شیوه درست تربیت نخواهند شد. شاید عدم معنی‌داری در این پژوهش به دلیل دخیل بودن عوامل دیگر در مدل باشد؛ چراکه تحقیقات پیشین خلاف این نتیجه را نشان می‌دهند.

سؤال ۳. الزامات بستر فناوری بر بهره‌وری دانشجو معلمان (آموزشی، تربیتی و پژوهشی) تأثیر مستقیم دارد.

مطابق با نتایج که میزان تأثیر مثبت الزامات بستر فناوری بر بهره‌وری دانشجو معلمان را نشان می‌دهد. این بدان معناست که الزامات بستر فناوری بر بهره‌وری دانشجو معلمان تأثیر مثبت و مستقیم دارد. این نتیجه با نتایج پژوهش‌های (Gnutova (2020)، Gaspard-Richards (2019)، Eslamian (2019) و (Upadhyaya (2021) همخوانی دارد. در تبیین این نتیجه با نتایج هم‌سو، باید گفت که توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات و فراگیر بودن آن، استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات را در میان مؤسسات آموزش عالی در شرایط کرونایی را تسریع کرده است. فناوری به طور گسترده‌ای برای خودکارآمدسازی فرآیندهای تحصیلی و بهبود فرآیند آموزش و یادگیری بستر مناسبی را فراهم می‌کند. چراکه استفاده از فناوری پیشرفته یادگیری به دلیل مشوق‌های دولتی

و برآورده کردن انتظارات دانشجویان به طور تصاعدی در دانشگاه افزایش یافته است (Dunn & Kennedy, 2019). از نظر (Gaspard-Richards 2019) پیشرفت در توسعه فناوری‌های آموزش الکترونیکی، زمینه‌ای برای انقلاب در آموزش ایجاد می‌کند و اجازه می‌دهد یادگیری شخصی‌سازی شود، تعاملات روزانه فراگیران با یکدیگر بهبود یابد و نقش اساتید را تغییر می‌دهد. در محیط آن‌لاین آموزش الکترونیکی، یادگیری تطبیقی از طریق شناسایی یادگیرنده، شخصی‌سازی محتوا و شخصی‌سازی ردیابی، نظارت، پشتیبانی و ارزیابی امکان‌پذیر است. از نظر او، یادگیری بهره‌ورانه در فضای الکترونیکی از طریق فناوری اطلاعات برای دانشجو می‌تواند قابل درک باشد. از نظر (Dedrick & et al. 2013) سرمایه‌گذاری در بستر فناوری بهره‌وری منابع انسانی را به همراه دارد. طبق نتایج او سرمایه‌گذاری کشورهای در حال توسعه در خصوص فناوری به بهره‌وری قابل توجه در آن کشورها منجر شده است.

سؤال ۴. خلاقیت و نوآوری در دانشجویان معلمان بر بهره‌وری آن‌ها (آموزشی، تربیتی و پژوهشی) تأثیر دارد.

مطابق با نتایج، خلاقیت و نوآوری بر بهره‌وری دانشجو معلمان تأثیر مثبت و مستقیم داشته است. نتایج این پژوهش با نتایج پژوهش‌های (Treffinger & et al. 2021) و (Shirish و et al. 2021) همخوان است. (Treffinger & et al 2021) آموزش توأم با خلاقیت و نوآوری در کنار فناوری را که منجر به بهره‌وری فردی و گروهی می‌شود، توصیف نموده است. از نظر وی خلاقیت و نوآوری حتی می‌تواند تکالیف پژوهشی، سلامت روان و سبک زندگی دانش‌آموزان را ارتقا بخشد.

سؤال ۵. فرهنگ کیفیت در دانشگاه بر بهره‌وری دانشجویان معلمان (آموزشی، تربیتی و پژوهشی) تأثیر دارد.

مطابق با نتایج، تأثیر فرهنگ کیفیت بر بهره‌وری دانشجویان معلمان مثبت بوده است. این نتیجه با نتایج پژوهش‌های (moradi & et al. 2021)، (Das Carlo & et al. 2003) و (Mathew 2007) تقریباً هم‌سو می‌باشد. (Das Carlo & et al. 2003) اعتقدند که در بهره‌وری عوامل زیادی دخیل هستند که می‌توان به فرهنگ ناشی از یادگیری نیز اذعان نمود. از نظر ایشان فرهنگ بستر محکمی در بهره‌وری گروه‌های آموزشی دارد. (moradi & et al. 2021) نیز عوامل سازمانی، فرهنگ مشارکت و تعهد را در افزایش بهره‌وری معنادار دانسته‌اند.

سؤال ۶. الزامات حفظ و ارتقای بهره‌وری (فلسفی-آموزش تلفیقی-بستر فناوری) در دانشگاه از طریق خلاقیت و نوآوری و فرهنگ کیفیت بر بهره‌وری دانشجویان معلمان (آموزشی، تربیتی و پژوهشی) اثر غیر مستقیم دارد.

با توجه به نتایج بوت استراپ، الزامات حفظ و ارتقای بهره‌وری (فلسفی-آموزش تلفیقی-بستر فناوری) از طریق خلاقیت و نوآوری و فرهنگ کیفیت بر بهره‌وری دانشجویان معلمان (آموزشی، تربیتی و پژوهشی) اثر غیر مستقیم نیز دارد. از آنجاکه بهره‌وری فعالیت‌های اصلی (تربیتی، آموزشی و پژوهشی) در دانشگاه اهمیت زیادی برای توسعه جامعه داشته و دارد و دانشجویان این مؤسسات آموزشی در حفظ و ارتقای بهره‌وری کارکردهای اصلی دانشگاه نقش بسزایی دارند. از این‌رو، دانشگاه فرهنگیان نیز بالطبع به لحاظ نقش مأموریت‌گرای خود در بین مؤسسات آموزش عالی کشور به جهت تربیت نیروی انسانی کارآمد برای دستگاه آموزش و پرورش چاره‌ای جز بالابردن کیفیت فعالیت‌های دانشجویان معلمان خود ندارد. چراکه امروزه بحث فعالیت‌های تربیتی، آموزشی و پژوهشی، در دانشگاه‌ها در شرایط کرونا و پساکرونا به‌عنوان یک دغدغه اصلی تلقی شده که لازم است در این شرایط با الزامات حفظ و ارتقای بهره‌وری در این کارکردهای دانشگاه آینده‌ای رو به رشد برای دانش‌آموزان کشور فراهم گردد. با مرور پژوهش‌های کلیدی در این حوزه که هر کدام به بررسی ابعادی از بهره‌وری پرداخته‌اند. اما

با توجه به نتایج هم‌سو با این پژوهش، پژوهش‌های (2021) Treffinger & et al. Shirish ، & et al. (2021)، (2021) moradi & et al. (2003) ، Das Carlo & et al. و Mathew (2007) با نتایج این پژوهش همخوانی دارد. در نتیجه، می‌توان اذعان نمود که بهره‌وری دانشجومعلم در شرایط کرونایی علاوه بر الزامات فلسفی، آموزش ترکیبی و بستر فناوری نیاز به این دارد که فعالیت‌های خلاق و نوآورانه دانشجومعلم با فهمی از فرهنگ کیفیت توسط تمامی ذی‌نفعان دانشگاهی نیز در جهت حفظ و ارتقای بهره‌وری دخیل باشند.

با توجه به یافته‌های حاصل از پاسخ‌گویی به سؤالات پژوهش، الزامات حفظ و ارتقای بهره‌وری دانشجومعلم در دانشگاه فرهنگیان چگونه است؟ پیشنهاد می‌گردد:

در بحث الزام فلسفی بهره‌وری دانشجومعلم، پیشنهاد می‌گردد دست‌اندرکاران و ذی‌نفعان دانشگاه فرهنگیان به‌ویژه برنامه‌ریزان آموزشی و پژوهشی دانشگاه به یک درک فلسفی از بهبود مستمر کیفیت در دانشگاه دست پیدا کنند که در این جا، نیاز به یک توافق جمعی را طلب می‌کند. برای این درک فلسفی، لازم است کارگاه‌ها و دوره‌های منسجمی در خصوص چشم‌اندازها و رسالت‌های بهبود کیفیت تربیت معلم (نگاه بهره‌ورانه به امر کیفیت معلم) با بنیان‌های فلسفی آن در دانشگاه طراحی و اجرا شود که سازوکارهای آن نیاز به برنامه‌ریزی راهبردی و عملیاتی در بلندمدت و کوتاه مدت دارد.

در بحث الزام به آموزش و یادگیری ترکیبی در دانشگاه، پلتفرم‌های آن‌لاین می‌توانند داده‌هایی را در اختیار برنامه‌ریزان آموزشی و پژوهشی دانشگاه قرار دهند تا بتوان تصمیم‌سازی کرد دانشجومعلم از چه منابعی استفاده کنند، چگونه منابع فوق را درک کنند و چه رفتارهایی را از خود بروز دهند که به نظر می‌رسد با یادگیری ترکیبی در راستای ارتقای بهره‌وری بتوان در قالب پلتفرم‌های آن‌لاین پاسخ گفت. بنابراین، این پلتفرم‌ها به ما امکان می‌دهند یادگیری را برای یادگیری در سطحی عمیق‌تر از آن چه که توانسته‌ایم مطالعه کنیم. در این جا پیشنهاد می‌گردد از بازخورد بسیار ساده در سطح کار آن‌لاین برای تسلط بر مطالبی که ممکن است قبلاً با آن‌ها برخورد نکرده‌اند، استفاده شود. نتایج این پژوهش، به دنبال آن است که دست‌اندرکاران حوزه‌های آموزشی و پژوهشی و تربیتی با وفاق انسجام یافته نسبت به برنامه‌ریزی برنامه‌درسی ترکیبی اقدام کنند تا بر اساس این برنامه‌ریزی منسجم، در راستای تدوین و تولید محتوای الکترونیکی و تدریس الکترونیکی اثربخش با یک نظام ارزش‌یابی ترکیبی (بیشتر آن‌لاین) اقدام شود. باید گفت یک دانشگاه تحول‌گرا، باید به یک دانشگاه نسل جدید دائم تبدیل هویت دهد که به نظر می‌رسد علی‌رغم گذر از شرایط کرونایی کشور، این نیاز در شرایط پسا کرونا نیز احساس می‌گردد که دانشگاه به فکر ایجاد پلتفرم‌های آن‌لاین برای حفظ و ارتقای بهره‌وری دانشجومعلم باشد.

در بحث الزام به بستر فناوری در دانشگاه، پیشنهاد می‌گردد دانشگاه فرهنگیان با سرمایه‌گذاری مناسب در این خصوص، بهره‌وری بیشتر را در دانشجومعلم و سایر کارکردهای دانشگاه فراهم سازند که این امر نیازمند درک نقش برنامه‌ریزان آموزشی و درسی در دانشگاه هست؛ چراکه برنامه‌ریزان آموزشی دانشگاه با ملحوظ نمودن بستر فناوری در شرایط کرونایی و پسا کرونا بهره‌وری دانشجومعلم را ارتقای بخشند. از نظر Dedrick & et al. (2013) سرمایه‌گذاری در بستر فناوری بهره‌وری منابع انسانی را در موقعیت‌های شغلی به همراه دارد. طبق نتایج او سرمایه‌گذاری کشورهای در حال توسعه در خصوص فناوری به بهره‌وری قابل توجه در آن کشورها انجامیده است.

در بحث عوامل اثرگذار بر بهره‌وری دانشجومعلم که خلاقیت و نوآوری با بستر فرهنگ کیفیت نیز، پیشنهاد می‌گردد دانشگاه فرهنگیان در شرایط بحرانی همچون کرونا و همچنین پسا کرونایی در جهت حفظ و ارتقای بهره‌وری دانشجومعلم زمینه‌های خلاقیت و نوآوری را در کشف و استعدادیابی و تولید محصول

دانشجومعلمان، به‌کارگیری دانش خلاقانه دانشجومعلمان و اساتید موفق در جهت بهره‌وری بیشتر، همچنین فراهم‌سازی زیست خلاقانه در بین دانشجومعلمان با هموارسازی بستر محیط یادگیری پویا در فضاهای مجازی و واقعی (با نگاه به ابزارهای متداول) باید پیش‌تاز سایر دانشگاه‌ها باشد که لازم است برنامه‌ریزان آموزشی و پژوهشی در دانشگاه این شرایط را برای دانشجومعلمان امکان‌سنجی و فراهم نمایند.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

در مطالعه حاضر رضایت آگاهانه تمامی مصاحبه‌شوندگان قبل از انجام مصاحبه فراهم شده بود.

حامی مالی

هزینه‌های مطالعه حاضر توسط دانشگاه فرهنگیان (سازمان مرکزی) تأمین شده است. این مقاله از طرح پژوهشی نویسنده مسؤل مقاله با عنوان پژوهش "تحلیل الزامات حفظ و ارتقای بهره‌وری تربیتی، آموزشی و پژوهشی دانشجومعلمان در وضعیت کرونایی و ارائه الگوی کارآمد و سازگار با آن" استخراج شده است.

تعارض منافع

مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است.

منابع

- Abele, E., Metternich, J., Tisch, M., Chryssolouris, G., Sihn, W., ElMaraghy, H., ... & Ranz, F. (2015). Learning factories for research, education, and training. *Procedia Cirp*, 32, 1-6.
- Abodllahi, H., & Bazargan, A. (2013). Construction and Validation of a Scale for Measuring Educational Efficiency of Faculty Members. *Quarterly of Educational Measurement*, 3(11), 55-76. [in Persian]
- Abtahi, S. H. & Kazemi, B. (2014). Efficiency, Tehran: Business Research Institute. [in Persian]
- Adibmanesh, M., Mohhamadi, Z., Noori, A., Albokordi, S., & Taheri, M. (2013). The relationship of Big five personality factors and Leadership styles with Productivity among school principals in educational Services. *Journal of Psychological Studies*, 9(2), 83-102. doi: 10.22051/psy.2013.1745 [in Persian]
- Analytical report on governance in the post-corona world; Challenges - strategies. (2019). Vice President of Humanities and Arts, Center for Studies, Planning and Excellence in Humanities and Arts (Studies, Planning and Curriculum Excellence Office), date accessible to report 2021/01/02 [in Persian]
- Asakavičiūtė, V., Sederevičiūtė-Pačiauskienė, Ž., & Valantinaitė, I. (2022). I-Thou communication in distant education from the perspective of Martin Buber's philosophy. *Filosofija. Sociologija*, 33(1), 22-31.
- Basilaia, G., & Kvavadze, D. (2020). Transition to online education in schools during a SARS-CoV-2 coronavirus (COVID-19) pandemic in Georgia. *Pedagogical Research*, 5(4).
- Bubb, S., & Jones, M. A. (2020). Learning from the COVID-19 home-schooling experience: Listening to pupils, parents/carers and teachers. *Improving Schools*, 23(3), 209-222.
- Callaway, J. E. (2020). *Investigating Unique Challenges of Instructors, Students, and Parents in a Virtual Learning Environment: A Mixed-Methods Approach to Understanding the Triad Relationship* (Doctoral dissertation, Concordia University Chicago).
- Creswell, J. W., & Poth, C. N. (2016). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches*. Sage publications.
- Dabbagh, R. & Baradran Shoraka, H.R. (2008). DETERMINING THE MAIN INDICES OF PRODUCTIVITY PERFORMANCE AND ANALYSIS IN IRAN'S MAJOR PUBLIC UNIVERSITIES. *Journal of Research in Educational Science*, 2(4), 91-113.
- Dabbagh, R. & Javaherian, L. (2016). Productivity of educational units in Iran's comprehensive public universities. *Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education (QIRPHE)*; 22 (2):99-123. [in Persian]
- Das Carlo, M., Swadi, H., & Mpofo, D. (2003). Medical student perceptions of factors affecting productivity of problem-based learning tutorial groups: does culture influence the outcome?. *Teaching and learning in medicine*, 15(1), 59-64.
- Dastani, M. (2020). COVID 19: A New Beginning in Virtual Education at the Medical Universities of Iran. *Horizons of Medical Education Development*, 11(1), 1-4. [in Persian]

- Dedrick, J., Kraemer, K. L., & Shih, E. (2013). Information technology and productivity in developed and developing countries. *Journal of Management Information Systems*, 30(1), 97-122.
- Dei, D., Osei-Bonsu, R., & Amponsah, S. (2019). A philosophical outlook on Africa's higher education in the twenty-first century: Challenges and prospects.
- Dunn, T. J., & Kennedy, M. (2019). Technology Enhanced Learning in higher education; motivations, engagement and academic achievement. *Computers & Education*, 137, 104-113.
- Eslamian, A., Rajabion, L., Tofighi, B., & Khalili, A. H. (2019). A New Model for Assessing the Impact of New IT-Based Services on Students' Productivity. *International Journal of Education and Development using Information and Communication Technology*, 15(3), 4-21.
- Farmahini Farahani, M. (2008). A research on the pathology of religious and cultural institutions in the last two decades of the Islamic Revolution. *Cultural engineering monthly*. 3(22 and 23), 43-32. [in Persian]
- Fauzi, M. A., Nya-Ling, C. T., Thursamy, R., & Ojo, A. O. (2019). Knowledge sharing: Role of academics towards research productivity in higher learning institution. *VINE Journal of Information and Knowledge Management Systems*.
- Ferreira, J. B. (2022). Exhausted and not doing enough? The productivity paradox of contemporary academia. *She Ji: The Journal of Design, Economics, and Innovation*, 8(2), 181-191.
- Garbe, A., Ogurlu, U., Logan, N., & Cook, P. (2020). Parents' experiences with remote education during COVID-19 school closures. *American Journal of Qualitative Research*, 4(3), 45-65.
- Gaspard-Richards, D. (2019). Technology Integration, Student Productivity and Use of Mobile Apps. *International Journal of Education and Development using Information and Communication Technology*, 15(3), 2-3.
- Gnutova, I. I. (2020). From Flipped Classroom to Flipped Learning: Evolution of the Concept and Its Philosophical Foundations. *Vysshee obrazovanie v Rossii= Higher Education in Russia*, 29(3), 86-95.
- Hamdallat, T. Y., Abdulraheem, Y., & Amosa, I. G. (2015, July). Emotional intelligence of student-teachers in relation to their future productivity. *The African Symposium: An online journal of the African Educational Research Network*.
- Khan, H., Gul, R., & Zeb, M. (2023). The effect of students' cognitive and emotional engagement on students' academic success and academic productivity. *Journal of Social Sciences Review*, 3(1), 322-334.
- Khorshidi, A.; Mahdavi, M. & Salmani Ghahiazi, A. (2008). Factors and indicators affecting the productivity of universities and higher education centers. *Journal of Research in Educational Science*, 2(5), 75-100. [in Persian]
- Mahdavi hezaveh, M., Maleki, H., Mehrmohammadi, M., Abbaspour, A. (2017). Design of curriculum model for elementary teacher education: In line with the Fundamental Reform Document of Education. *Research in Teacher Education(RTE)*, 1(1), 47-74. [in Persian]

- Mathew, J. (2007). The relationship of organisational culture with productivity and quality: A study of Indian software organisations. *Employee relations*.
- Mielkov, Y., Bakhov, I., Bilyakovska, O., Kostenko, L., & Nych, T. (2021). Higher education strategies for the 21st century: philosophical foundations and the humanist approach. *Revista Tempos E Espaços Em Educação*, 14(33), 2.
- Mohammadi M, Keshavarzi F, Naseri Jahromi R, Naseri Jahromi R, Hesampoor Z, Mirghafari F et al . (2020). Analyzing the Parents' Experiences of First course Elementary School Students from the Challenges of Virtual Education with Social Networks in the Time of Coronavirus Outbreak; 7 (40):74-101. [in Persian]
- moradi, M., Kaldi, A., & seyedmirzaie, S. M. (2021). Consequences of Work Weakness Culture in the Productivity of University Staff. *Journal of Social Problems of Iran*, 12(1), 399-429. [in Persian]
- Niazi M, Noruzi M, Sharifi E, Khoramian R. (2018). Inefficiency Analysis of Prevention Programs: Qualitative Research . *etiadpajohi*; 12 (47):73-92. [in Persian]
- Rau, G., & Shih, Y. S. (2021). Evaluation of Cohen's kappa and other measures of inter-rater agreement for genre analysis and other nominal data. *Journal of english for academic purposes*, 53, 101026.
- Razeghi, N., Salehi Omran, E., & Kazemi, M. (2020). The Effect of Social Networks on the Educational and Research Performance of postgraduate Students at the University of Mazandaran, Iran. *Journal of Educational Planning Studies*, 9(17), 282-298. [in Persian]
- Rezaei, M., & Noroozi Chakoli, A. (2015). The Identification and Accreditation of the Research Productivity Evaluation Indicators of Iran universities. *Academic Librarianship and Information Research*, 49(2), 213-237. [in Persian]
- Salehi emran, E. & Abedini beltork, M. (2018). Examine the relationship between happiness and academic success of students Educational spaces Mazandaran province with emphasis on the role of educational planning. *Journal of Educational Planning Studies*, 7(13), 121-145. [in Persian]
- Salimi, S., Fardin, M. (2020). The Role of Corona Virus In Virtual Education, with an Emphasis on Opportunities and Challenges. *Research in School and Virtual Learning*, 8(2), 49-60.[in Persian]
- Sedgy boukany, N., Seyed Abbas zadeh, M., Galeye, A., Mohajeran, B., Bagere majd, R. (2014). Investigating Factors Affecting the Productivity and Quality Enhancement of Islamic Azad University Centers and Branches – Region 2. *The Journal of Productivity Management*, 8(2(29)) , 119-142. [in Persian]
- Shirish, A., Chandra, S., & Srivastava, S. C. (2021). Switching to online learning during COVID-19: Theorizing the role of IT mindfulness and techno eustress for facilitating productivity and creativity in student learning. *International Journal of Information Management*, 61, 102394.
- Studies of higher education in the corona and post-corona era. (2019). Published on the website of the Ministry of Science, Research and Technology, from August to October, the date of access to the report is 2021/01/02 [in Persian]
- Syauqi, K., Munadi, S., & Triyono, M. B. (2020). Students' Perceptions toward Vocational Education on Online Learning during the COVID-19 Pandemic. *International Journal of Evaluation and Research in Education*, 9(4), 881-886.

- Tarjoman, L., & Siadat, S. (2019). Possibility of having E-learning in high schools of rural and nomadic areas in Lorestan province. *Journal of Management and Planning In Educational System*, 12(1), 311-338. [in Persian]
- Treffinger, D. J., Schoonover, P. F., & Selby, E. C. (2021). *Educating for creativity & innovation: a comprehensive guide for research-based practice*. Routledge.
- Tsai. C.V, Shen P.D & Tsai. M.C. (2011). *Developing an appropriate design of blended learning with web-enabled self-regulated learning to enhance students' learning and thoughts regarding online learning*, *Behaviour & Information Technology*, 30(2), 261-271.
- Upadhyaya, P. (2021). Impact of technostress on academic productivity of university students. *Education and Information Technologies*, 26(2), 1647-1664.
- Werdhiastutie, A., Suhariadi, F., & Partawi, S. G. (2020). Achievement motivation as antecedents of quality improvement of organizational human resources. *Budapest International Research and Critics Institute-Journal (BIRCI-Journal) Volume, 3*, 747-752.
- Zarghami, S. (2010). The Relation between Virtual Education & the Objectives of Education from Point of View of Existence Philosophy. *Foundations of Education*, 11(1).
- Zojaji, N., & Dorani, K. (2015). Content Analysis of Educators University Statute for Investigating the Compliance of University Goals with Components of Educators Work Life Quality. *Organizational Culture Management*, 13(1), 177-205. [in Persian]

